GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

WARTEK 13 GRUDNIA 2001 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 144 ◆ CENA 6 Kč

SOBOTA

ze spółką »Equus«,

którą przedstawimy w naszej „galerii firm zaołziańskich z polskim rodowodem". Przeszło połowa załogi firmy to ludzie co najmniej dwujęzyczni. Język polski z uwagi na kontakty handlowe „Equusu" jest tu prawie obowiązkowy. Gwara cieszyńska zaś normalnością, którą należy mieć w krwi, aby móc swobodnie porozumieć się ze współpracownikami. Będzie też w sobotnim numerze kolejny dodatek literacko-artystyczny „Jemioła". **(r)**

Rudolf Moliński, Halina Pasekowa i Renata Putzlacher-Buchta w chwili po ceremonii dekoracji orderami. *Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK*

ODERY DLA ARTYSTÓW SCENY POLSKIEJ TC

odznaczeni nie kryli askoczenia

TRAWA **(mro) - Rudolf Moliński, Halina Pasekowa oraz Renata Putzlacher-Buchta postanowieniem prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego zostali odznaczeni wysokimi orderami państwowymi Rzeczypospolitej Polskiej.**

W imieniu prezydenta aktu dekoracji w poniedziałek w ostrawskiej siedzibie konsulatu dokonał konsul generalny RP w Ostrawie Marek Masiulanis. Odbyło się spotkanie z artystami Sceny Polskiej inaugurujące cykl spotkań środowiskowych - opłatków świąteczno-noworocznych.

Najwyższe odznaczenie - Krzyż Komandorski Orderu Zasługi RP w uznaniu zasług na rzecz polskiej mniejszości narodowej został przyznany Rudolfowi Moślemu, Srebrny Krzyż Zasługi - długoletniej aktorce Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego, Halinie Pasekowej, oraz Złoty Krzyż Zasługi - Renacie Putzlacher-Buchcie za jej wkład w propagowanie kultury polskiej.

Liczba odznaczonych nie kryła swoistego zaskoczenia. „Gdybyśmy wiedzieli, że coś takiego nastąpi na konsularnym balu, przyjechaliby wszyscy pracownicy, a nie tylko 20-osobowa delegacja" - komentował kierownik SP Rudolf Moliński. „Chociaż ordery są imienne, to jednak wszystkie dotyczą pracy całego naszego teatru, naszej Sceny".

„To dla mnie wielkie zaskoczenie. Uroczystości 50-lecia Sceny Polskiej minęły. Wprawdzie i do mnie trafiły słowa podziękowania, ale już niczego więcej przy tej okazji się nie spodziewałam" - powiedziała Halina Pasekowa.

Przyznanie odznaczenia zaskoczyło również Renatę Putzlacher-Buchtę: „To pierwsze tej rangi odznaczenie, które dostałam. Ledwo co mi je przypięto, a już mi ciąży. Nie za bardzo wiem, co teraz robić. Spocząć na laurach, czy tak teraz pracować, żeby na nie zasłużyć. Bo przecież to wszystko, co robimy, to nie dla orderów... Cieszy mnie, że dyplomaci polscy zauważyli ten nasz wysiłek".

NA PORZĄDKU DZIENNYM POSIEDZENIA RADY POLAKÓW:

Sejmiki gminne i »Głos Ludu«

CZ. CIESZYN **(kor) - Rada Polaków na swoim wtorkowym posiedzeniu najwięcej uwagi poświęciła - podobnie jak w piątek Rada Przedstawicieli - sejmikom gminnym, które poprzedzą kwietniowie Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w RC.**

Szef Kancelarii Kongresu Marek Słowiaczek powiedział „GL", że doszło przede wszystkim do podziału gmin. Każdy z członków Rady oraz pracowników Kancelarii będzie miał za zadanie skontaktować się z mieszkańcami konkretnej miejscowości i ustalić dokładny termin sejmiku oraz lokal, w którym się on odbędzie. W każdym z sejmików weźmie udział przedstawiciel Rady Polaków, który przedstawi uczestnikom dyskusji krótkie sprawozdanie z działalności Kongresu w kończącej się kadencji, poinformuje o ordynacji wyborczej i projekcie statutu. Głównym zadaniem sejmików będzie jednak wybór delegatów na Zgromadzenie Ogólne oraz pełnomocnika gminnego i jego zastępcy. W ramach dyskusji na pewno pojawią się też tematy, które powinny trafić pod obrady Zgromadzenia.

Ponownie powrócił na posiedzenie temat „Głos Ludu". Tym razem Rada Polaków zajęła się analizą ofert kandydatów biorących udział w ogłoszonym przez Radę przetargu. Konkurs ten ma wyłonić firmy, które zajmą się w przyszłym roku produkcją i dystrybucją gazety. Listy z propozycjami zostały komisjonalnie otwarte w poniedziałek, we wtorek wyznaczono kolejność ofert wg stopnia ich atrakcyjności. Do przeprowadzenia rozmów z kandydatami Rada zobowiązała swojego prezesa Wawrzyńca Fójcika, który jest jednocześnie pełnomocnikiem wydającego „GL" Wydawnictwa „Olza". Wyniki przetargu powinny być znane przed końcem roku.

Na zakończenie odbyła się dyskusja nt. bieżącej działalności Kongresu Polaków. Wiceprezes Bronisław Walicki poinformował o listach, jakie wystosowano do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RC w sprawie pisowni polskich imion i nazwisk. Jak powiedział wiceprezes Walicki, sprawa jest w toku, trwa to już ponad dwa miesiące, ale odpowiedź otrzyma Rada Polaków dopiero po Nowym Roku.

„Uzgodniono ponadto, że w połowie stycznia Rada Polaków zorganizuje publiczne spotkanie z przedstawicielem Unii Europejskiej, Maynardem, który chciałby porozmawiać o problemach, które trapią wszystkich Zaołziaków" - stwierdził M. Słowiaczek. „Rada zwróci się też w najbliższym czasie do władz Euroregionu »Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko« w kwestii zorganizowania wspólnego seminarium, którego głównym tematem miałyby być sprawy związane z dwujęzycznością".

Na zakończenie posiedzenia uchwalono, że z dniem 1 stycznia 2002 roku Kancelaria Kongresu Polaków zatrudni młodego człowieka, odbywającego cywilną służbę wojskową.

■ POGODA

CZWARTEK - Zachmurzenie duże z możliwością opadów śniegu. Mróz: od -12 do -8 st. C. Wiatr pln. 5-9 m/sek., w porywach do 25 m/sek.

PIĄTEK - Rozpogodzenia. Gdzieniegdzie przelotne opady śniegu. Niewielkie ocieplenie: do -5 st. C.

▲ *Konsul generalny Marek Masiulanis dzieli się opłatkiem z naczelnik HPC Alicją Berki.* *Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK*

HARCERSKI OPŁATEK W KONSULACIE RP

Nie działają w próżni

OSTRAWA **(mro) - Serdecznymi życzeniami i łamaniem się opłatkiem rozpoczęto wtorkowe spotkanie reprezentacji prawie wszystkich drużyn harcerskich HPC w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie.**

W imieniu młodzieży Markowi Masiulanisowi, konsulowi generalnemu, oraz Małgorzacie Filipek, konsul ds. Polonii podziękowała naczelnik HPC, Alicja Berki. Obecni byli także jej zastępca Władysław Byrtus oraz przewodniczący Rady Naczelnej Bohdan Prymus. Zaraz po ukończeniu części oficjalnej salę reprezentacyjną polskiej placówki wypełniły harcerskie śpiewy.

Uczestniczący w opłatku drużynowi powiedzieli m.in. „GL": „Do harcerstwa nie ma owczego pędu"; „Nasze zainteresowania nie są tuzinkowe. Tamte wynikają z innego systemu wartości"; „Tylko od nas zależy, czy potrafimy koleżanki i kolegów przyciągnąć i zmobilizować do współpracy"; „Jest taki mit, że harcerze to tylko obozy, ale praca w lecie to nie wszystko, pracujemy przez cały rok"; „Dużo w niej zależy od drużynowego, od tego, w jaki sposób poprowadzi swoich harcerzy"; „Dużo zależy od naczelnictwa, jakie znajdzie propozycje, jakie programy wytyczy"; „Rzecz jasna, że nie działamy w próżni, często nasze możliwości zależą od współpracy ze szkołą, czasem z organizacjami społecznymi, czy drużyna ma czy nie ma harcówki".

Pytani o plany na 2002 rok odpowiadają: „Naczelnictwo, korzystając z programów ZHP, wytyczy plan pracy. Potem drużynowi wybiorą, co im odpowiada". „Nie musimy jednak przystawać na te propozycje, możemy wybrać sobie pracę zespołową. Ustalić w drużynie, że będziemy robić co innego". „Możemy też sugerowanej idei nadać swój kształt". „Każda praca w drużynie wzbogaca osobowość, uczy życia w kolektywie".

TRZYNIECCY ENERGETYCY LAUREATAMI „EKO 2001"

Huta mniej uciążliwa

KOSZYCE (ar) - IV Międzynarodowy Konkurs Wynalazców na rozwiązania w dziedzinie ochrony środowiska EKO 2001 został zakończony. Wpłynęło nań około 60 prac z RC, Słowacji i Polski. Uroczyste rozstrzygnięcie odbyło się w ub. piątek w Koszycach z udziałem ministra ds. ochrony środowiska RS László Miklósa, senatora Emila Škrabiša, konsula generalnego RC w Koszycach Josefa Byrtusa i in.

Celem konkursu jest ograniczenie degradacji środowiska przez przemysł oraz nadanie prowadzonej produkcji przemysłowej kierunku zachowującego w sposób trwały walory i zasoby środowiska. Głównymi organizatorami konkursu są Filia Zakładowa Czeskiego Towarzystwa Hutniczego Huty Trzynieckiej, Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów oraz Słowackie Towarzystwo Hutnicze reprezentowane przez Fakultet Hutniczy Uniwersytetu Technicznego Koszyce.

Ciąg dalszy na str. 2

MBUDSMAN W STUDIU ADIOWYM

tysięcy skarg 365 dni

OSTRAWA (mro) - Gdy rok temu Oldřich Motejl, rzecznik praw obywatelskich w RC przeprowadził się do brneńskiej siedziby, nie przypuszczał, że będzie zostanie zasypany sześcioma tysiącami skarg. „Z drugiej strony to nie tak wiele, jeżeli wziąć pod uwagę, że ministrowie co roku wydawanych jest 2 mln decyzji urzędowych" - powiedział rzecznik praw obywatelskich podczas wtorkowego spotkania z mieszkańcami naszego regionu w ostrawskim Studiu Czeskiego Radia. Najwięcej skarg dotyczy restytucji (sprawy katastralne, własności gruntów), nieco mniej mówi się do kwestii ubezpieczenia zdrowotnego, wiele dotyczy postępowania urzędów budowlanych, mniej, niż rzecznik się spodziewał, stosunków sądowych, więzieniach czy policji.

Ciąg dalszy na str. 2

MIASTA DEKORUJĄ SWOJE ULICE NAJLEPIEJ, JAK POTRAFIĄ

Kosztowne, ale ładne

Im bliżej świąt, tym ulice naszych miast są piękniejsze. Świąteczne motywy w sklepowych witrynach, choinki na placach, w bankach, restauracjach, urzędach i firmach oraz setki różnorodnych żarówek tworzą niepowtarzalny nastrój. Nawet jeśli zabrakłoby w bożonarodzeniowej szacie śniegu, to dzięki tym dekoracjom będzie jak najbardziej świątecznie.

W Hawierzowie najwięcej elementów dekoracyjnych jest w centrum miasta. Świecące i migające choinki lub gwiazdy betlejemskie zostały umieszczone na lampach m.in. wzdłuż ulic Głównej, Narodowej i Długiej oraz SNP i T. G. Masaryka w Szumbarku. Choinki ubrane w różnego rodzaju świecidełka stoją przed ratuszem, przed zameczkiem, „Redonem" oraz na skrzyżowaniu ulic Robotniczej i kpt. Jasioka. Jest już dużo ozdób w witrynach sklepów oraz przed siedzibami firm. W tym roku na dekoracje świąteczne wydało miasto 240 tys. koron.

Ćwierć miliona koron na zakup nowych ozdób wydał karwiński ratusz. Najładniejszy jest w tym roku frysztacki rynek. Tutaj bowiem znalazło się najwięcej świecidełek i girland z kolorowych żarówek. Na lampach wzdłuż ulic - Ostrawskiej, Cieszyńskiej pojawiły się dekoracje w kształcie dzwonków, gwiazd lub drzewek.

Dziesięciometrowa sosna przed urzędem miejskim i o nieco wyższy świerk przed halą sportową już od kilku dni przypominają mieszkańcom Frydku-Mistku o zbliżających się świętach. „Co roku na nowe świecidełka, które umieszczone są zwłaszcza wzdłuż głównych traktów, wydajemy ok. 80 tys. koron. Tegoroczną »nowością« jest piękny wystrój ratusza" - mówi Miroslav Hronovský, kierownik wydziału transportu UM. O 60 tys. więcej zainwestował w nowe ozdoby uliczne Trzyniec.

O tym, że dla rozwydrzonej młodzieży nie jest nic święte, zdążyli się już przekonać gospodarze Cz. Cieszyna. W ub. tygodniu wandale zniszczyli bowiem na sibickim osiedlu sześć dużych ozdób symbolizujących nadchodzące święta. Miasto poniosło straty w wysokości 65 tys. koron. Niemniej centrum miasta mieni się kolorami.

Nie dekorują w tym roku swoich gmin m.in. Cierlicko i Sucha Górna. Jak dowiedzieliśmy się od wiceburmistrza Suchej, Rudolfa Moldrzyka, gmina ma złe doświadczenia z wandalami. Jego zdaniem, girlandy, żarówki czy innego rodzaju ozdoby nie „przeżyłyby" nawet kilku dni. Święta Bożego Narodzenia przypomina przybrana w świąteczną szatę żywa choinka, która stoi między kościołem a siedzibą władzy gminnej.

(wak)

ISSN 1212-4222

01144

771212 422041

DZIEWIĄTOKLASIŚCI ZJECHALI Z CAŁEGO ZAOLZIA

Dzień Otwarty w »handlówce«

CZ. CIESZYN (kor) - Środa przebiegła w czeskocieszyńskiej Akademii Handlowej pod znakiem Dnia Otwartego. Możliwość obejrzenia szkoły i porozmawiania o warunkach nauki w „handlówce" zwabiła do Cz. Cieszyna dziewiątoklasistów, którzy wkrótce podejmą ważną decyzję o swoich dalszych losach. Przyjechali z całego Zaolzia, w tym również z prawie wszystkich polskich dziewięcioklasówek.

„Największe wrażenie wywarło na mnie to, że wszyscy młodzi ludzie żywo się interesują naszymi propozycjami" - powiedziała „GL" zastępczyni dyrektora akademii, Jadwiga Ondrejíčka. „Zaimponowały »dziewiątakom« przede wszystkim doskonale wyposażone pracownie komputerowe oraz to, że nasi uczniowie mają darmowy dostęp do internetu. Mogli też nasi goście na żywo obejrzeć naukę w klasach czy prezentację firm symulacyjnych".

J. Ondrejíčka jest zadowolona z postawy i poziomu przygotowania tegorocznych maturzystów, którzy przeistoczyli się w doskonałych przewodników swoich młodszych kolegów.

„Szkoda tylko, że jeszcze nie wszyscy dziewiątoklasiści są zdecydowani, jaką szkołę w końcu wybiorą. Mogę jednak powiedzieć jedno - zrobimy wszystko, by również w przyszłym roku otworzyć samodzielną polską klasę" - dodała.

Wszyscy zainteresowani nauką w „handlówce" będą mogli odwiedzić szkołę ponownie 11 kwietnia 2002 roku, kiedy to szkoła organizuje tradycyjne Regionalne Targi Firm Symulacyjnych. Jak zwykle będą miały charakter międzynarodowy. Zaprezentują się na nich również firmy z Polski i Słowacji.

Przygotowania do świąt

LIGOTKA KAMERALNA (kor) - Mieszkańcy Ligotki żyją już świętami Bożego Narodzenia. Wraz z instalacją dodatkowych latarni oświetlenia publicznego pomyślano w tym roku o nowym świątecznym oświetleniu gminy. Już w listopadzie radni dyskutowali o gminnych obchodach świąt i sylwestra.

Jak poinformował „GL" starosta Stanisław Ćmiel, święta rozpoczną się we wsi w czwartek 20 bm. od koncertu chóru szkolnego pod stojącą tradycyjnie na gminnym rynku choinką. Również ostatni dzień roku pożegnają ligotczanie na rynku. Jeśli pogoda dopisze, rozpocznie się sylwester od kuligu dla najmłodszych, wieczorem zaś pod choinką i błyskami fajerwerków, przy herbatce z rumem odbędzie się sylwestrowa zabawa.

„Nie oznacza to, że żyjemy wyłącznie świętami" - mówi S. Ćmiel. „W przyszłym roku czeka nas sporo ważnych inwestycji i to o nich oraz o projekcie budżetu będziemy rozmawiali w najbliższy piątek na ostatnim w tym roku posiedzeniu przedstawicielstwa. Na pewno pomyślimy o remontach gminnych dróg i wybudowaniu kolejnego odcinka gazociągu, ale priorytetem będzie zagospodarowanie poddasza szkoły i urządzenie tam dodatkowych lokali".

Jeżeli uda się zyskać dotację z Unii Europejskiej, z programu Sappard oraz zezwolenie na budowę, *w przyszłym roku ligotczanie* chcieliby również rozpocząć, na placu za gmachem Urzędu Gminnego, budowę nowej hali wielofunkcyjnej.

▲ *Wczoraj w Hawierzowie uroczyście otwarto nowe obiekty służące Straży Miejskiej. Znajdują się tu garaże z warsztatami, sala wykładowa, pomieszczenia dla przewodników i ich psów oraz parking dla samochodów służbowych i samochodów obywateli. Na zdjęciu dyrektor hawierzowskiej Straży Miejskiej Bohuslav Muras przy klatkach dla psów.*
Fot. BORYS ŚLIWKA

JABŁONKOWIANIE ZAGRAJĄ W DOMU POLONII

Z kantyczkami nad Wisłę

CZ. CIESZYN (kor) - Jabłonkowska młodzieżowa kapela góralska „Nowina" wyjedzie jutro do stolicy Polski. W Warszawie zaprezentują się Zaolziacy w sobotę na godzinnym koncercie w hallu Domu Polonii na Krakowskim Przedmieściu w ramach drugiej edycji Dni Kultury Kresowej, organizowanej tardycyjnie przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska" oraz Federację Organizacji Kresowych.

Jak poinformowała „GL" kierowniczka „Nowiny", Krystyna Mruzek, zespół wyjeżdża tym razem w dziesięcioosobowym składzie, z prymistą Piotrem Byrtusem oraz solistkami Marią Byrtus i Małgosią Lipowską. Sobotnie przedpołudnie spędzą jabłonkowianie na zwiedzaniu stolicy i jej zabytków, po południu odbędzie się koncert. „Nowina" zagra przede wszystkim kantyczki żyjącego w XIX wieku jabłonkowskiego poety i tkacza Adama Sikory. Zaprezentuje też pieśni górali beskidzkich, a być może również folklor słowacki.

Dni Kultury Kresowej trwają cały tydzień, w przeglądzie biorą udział zespoły m.in. z Ukrainy, Białorusi, Litwy i RC. Przypomnijmy, że młodzi jabłonkowianie nie są pierwszymi reprezentantami Zaolzia na tej imprezie. Przed rokiem gościł w Warszawie Chór Kameralny „Musicae Amantes" z Nydku, działający pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Artystycznego „Ars Musica".

BYŁA KOPALNIA „9 MAJA" JUŻ BEZ PŁUCZKI

Za rok koniec »Barbary«

STONAWA (s) - Zgodnie z zapowiedzią, z początkiem grudnia zakończył pracę zakład wzbogacania węgla na byłej Kopalni „9 Maja" (obecny zakład *nr 3 Kopalni „Darków"*). *Części załogi* tego wysłużonego oddziału podziękowano za pracę, pozostałym pracownikom zaś zaproponowano etat na darkowskiej płuczce i inne stanowiska robocze. Podczas ostatniej odprawy kierownictwa „Darkowa" z udziałem szefa prezydium firmy „Karbon Invest", Viktora Koláčka, podjęto decyzję, że w grudniu 2002 roku wstrzymane zostanie wydobycie węgla w zakładzie nr 1, czyli na osławionej karwińskiej „Barbarze". W miesiąc później - w styczniu roku 2003 - w jej podziemiach podjęte zostaną roboty związane z wyprowadzką maszyn, obudów i innego materiału. Po tych zabiegach przystąpi się do zasypywania wyrobisk i szybów.

Ustalono też wysokość wydobycia Kopalni „Darków" w roku 2002. Ma ona wynieść 4,340 mln ton węgla.

Huta mniej uciążliwa

Dokończenie ze str. 1

Zwyciężył słowacki projekt dotyczący ekologizacji gospodarki hałdowej w U.S. Steel Koszyce, drugie miejsce przyznano polsko-słowackiemu rozwiązaniu „Instalacja absorbcji benzolu", trzecią lokatę zaś projekt zgłoszony przez kolektyw pracowników Energetyki Trzyniec, który dotyczył gazyfikacji kotła fluidyzacyjnego K 12 w Trzyńcu.

„Niezmiernie cieszy mnie fakt, iż konkurs ten zainicjowały przedsiębiorstwa, które najbardziej zagrażają środowisku i że pomysł ten nie został nikomu narzucony z góry, ale wyszedł wprost od was" - stwierdził minister L. Miklós. Konsul generalny J. Byrtus obiecał dołożyć starań, by konkurs EKO objął całą Europę środkową, gdyż ekologia nie powinna znać granic. Przewodniczący międzynarodowego jury, senator E. Škrabiš, podkreślił dużą rolę w organizacji konkursu Filii Zakładowej CTH Huty Trzynieckiej, bowiem konsekwentnie dąży ona do realizacji celu, który wytyczył sobie konkurs EKO. Poprawę w zakresie ochrony środowiska można już zauważyć, gdyż w granicznej rzece Olzie ponownie widzimy ryby, włącznie ze pstrągami, oraz raki. Poprawę widać również w Beskidach.

■ Z REDAKCYJNEGO KOSZA

Szanowni eksponenci kultury polskiej na Zaolziu

Pytanie: Czy konieczne jest ześwinienie wszystkiego co prawdziwe i piękne - czyli: Co ma Kornel Makuszyński do lansowanej - i to jeszcze w dodatku na I stronie GL - obrzydliwej pornografii?

Bardzo kochamy w naszej rodzinie tego pisarza i ucieszyliśmy się, że wreszcie SP przedstawi nam coś z jego twórczości. Zgasiliście doszczętnie nasz zapał - a może właściwie dobrze się stało - umieszczając na tytułowej stronie ten porno-obrazek z tego właśnie spektaklu. Już wiemy. Nie pójdziemy z dziećmi oglądać tego świństwa. Wystarczył nam ten jeden obrazek. O więcej się nie prosimy.

Dziękujemy i „tak dalej". Rodzina z Karwiny.

* * *

Od redakcji: Najlepsze miejsce dla anonimów - to kosz na śmieci. I na ogół tam właśnie lądują kierowane do redakcji a niepodpisane przez autorów listy, donosy, uwagi. Czasami robić będziemy jednak odstępstwa od tej reguły. Doszliśmy do wniosku, że lektura niektórych anonimów może być pouczająca - otóż tacy (także!) jesteśmy! Do opublikowanego wyżej anonimu nie warto nijak się odnosić - może powiedzmy tylko tyle, że głodnemu zawsze chleb na myśli. Jakie zdjęcie opublikował „GL" z okazji kolejnej premiery Sceny Polskiej - każdy widział. To by było na tyle.

Redakcja

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

MIASTO SUBWENCJONUJE CZESNE

Przedszkolaków ubywa

ORŁOWA (wak) - Na pokrycie wydatków przedszkolnych »klas zerowych« wydało miasto w roku szkolnym 2000/2001 ponad 550 tys. koron. Orłowa jest więc, jak dotąd, jedynym miastem w powiecie karwińskim, które subwencjonuje pięciolatkom stałą opłatę miesięczną sumą 200 koron za dziecko.

Zdaniem zastępcy burmistrza, Marii Pustelnikowej, było to jedyne wyjście z sytuacji. Spadek narodzin, wysokie opłaty oraz bezrobocie przyczyniają się bowiem do tego, że liczba zapisanych do przedszkoli dzieci spada z roku na rok. Nie pracujące matki same wychowują dzieci, a matki dwojga dzieci w wieku przedszkolnym - np. trzy- i czterolatka - raczej rezygnują z pracy, niż zdecydują się wydać półtora tysiąca miesięcznie na przedszkole.

Opłaty za przedszkole składają się z dwóch części: stawki żywieniowej - ok. 400-450 koron miesięcznie (w zależności od liczby dzieci) oraz stałej opłaty miesięcznej, tzw. czesnego (250-350 koron). Opłaty są skalkulowane w taki sposób, że wystarczać mają na zakup artykułów żywnościowych i przygotowanie posiłków dla dzieci.

■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ■

Bliski atak biologiczny?

John Walker, młody Amerykanin, walczący po stronie talibów, powiedział pracownikom wywiadu USA, że Al-Kaida planuje w najbliższych dniach biologiczny atak przeciwko USA, podał w środę „Washington Times". 20-letni Walker, który dostał się do niewoli po walkach w więzieniu w Mazar-i-Szarif, powiedział przesłuchującym go agentom w bazie w pobliżu Kandaharu, że „Faza II" wojny Al-Kaidy z USA - biologiczny atak - rozpocznie się pod koniec świętego miesiąca muzułmanów, ramadanu. Ramadan kończy się w niedzielę. Natomiast trzecia faza wojny Al-Kaidy, według niego, prowadzić będzie do zniszczenia całych USA. Przedstawiciele amerykańskiego wywiadu kwestionują wiarygodność Walkera z powodu jego prawdopodobnie niskiego statusu w organizacji talibów, która jest luźno związana z Al-Kaidą saudyjskiego terrorysty Osamy bin Ladena. Walker, pochodzący z wykształconej i stosunkowo zamożnej katolickiej rodziny z Waszyngtonu, która przeniosła się do Kalifornii, cztery lata temu przeszedł na islam, rzucił szkołę i oddał się muzułmańskim studiom religijnym. Wyjechał w tym celu do krajów muzułmańskich - Jemenu i Pakistanu.

Miejsce pamięci

56 lat po zakończeniu II wojny światowej otwarto w środę w dawnej fabryce broni w Lipsku pierwsze niemieckie miejsce pamięci pracowników przymusowych III Rzeszy. W uroczystym otwarciu uczestniczyli także byli robotnicy przymusowi z Polski, Rosji, Ukrainy, Czech i Słowenii. W miejscu pamięci zaprezentowano dokumenty, ubrania, listy obozowe i zapiski ocalałych robotników przymusowych. Wg szacunków miejskich archiwów, tylko w roku 1944 w Lipsku i okolicach do pracy zmuszano 100 tys. mężczyzn i kobiet z różnych krajów. Pracowali oni także poza fabryką broni - w zakładach miejskich, gospodarstwach rolnych, jako listonosze i pomoce domowe. W ubiegłym roku miasto Lipsk przyznało się do historycznej odpowiedzialności za krzywdy robotników przymusowych. „Dziś jest ważny dzień dla Lipska" - powiedział burmistrz Wolfgang Tiefensee dodając, że historia miasta to nie tylko Jan Sebastian Bach.

Uciekli do Pakistanu

Niewielka grupa bojowników Al-Kaidy przedarła się prawdopodobnie ze swojego ostatniego bastionu, gór Tora Bora we wschodnim Afganistanie, do Pakistanu - poinformował w środę rzecznik koalicji antyterrorystycznej Kenton Keith. „Mamy wrażenie, że niektórzy przeszli do Pakistanu. Nie wiem, co się z nimi stało, ale stanowią oni bardzo niewielki odsetek (wszystkich bojowników)" - powiedział Keith na konferencji prasowej w Islamabadzie. Jego zdaniem ucieczka wszystkich bojowników z oblężonej przez Pasztunów Tora Bora byłaby „bardzo trudna" do wykonania. Keith uważa, że USA nie wiedzą, gdzie może znajdować się główny poszukiwany przywódca al-Kaidy Osama bin Laden.

Zemścił się

W Chinach pacjent niezadowolony z operacji oka w odwecie wysadził w powietrze część szpitala, w którym był operowany. Zginęło pięć osób, w tym on sam i jego lekarz. Około 35 innych osób zostało rannych. 55-letni Bao Jiho, u którego lekarz stwierdził odklejenie siatkówki był niezadowolony z wyników operacji, jakiej został poddany. Po kłótni z lekarzem podłożył materiał wybuchowy na oddziale okulistycznym szpitala, w którym go operowano.

CZY ZDECYDUJĄ SIĘ NA NOWĄ SALĘ REPREZENTACYJNĄ?

Uzdrowisko chciałoby ją zbudować

KARWINA (s) - Dyrekcja Uzdrowiska „Darków" zabiega o pieniądze z miejskiej kasy, które umożliwiłyby jej wybudowanie nowej sali widowiskowo-bankietowej. Zamiar ten okazuje się realny, gdyż zbiegł się z planami władz miasta wejścia w posiadanie akurat takiego reprezentacyjnego obiektu. W ciągu minionego dziesięciolecia samorząd Karwiny na skutek procesów prywatyzacyjnych utracił prawo własności do kilku sali i zamierza ten stan rzeczy zmienić, aby powiększyć bazę dla kulturalnej rozrywki mieszkańców.

Jak się szacuje, nowa sala, która ma powstać na terenie Sanatorium Rehabilitacyjnego w Karwinie-Granicach, będzie kosztować około 30 mln koron. C... o połowę przekracza możliwości finansowe Uzdrowiska „Darków". Jeżeli więc miasto nie zdecyduje się wejść do spółki z uzdrowiskiem i wyłożyć na realizację tej inwestycji co najmniej 15 mln koron, dyrektor placówki, Mieczysław Łukosz, zapowiedział odstąpienie od swego zamiaru.

Termin ukończenia tej inwestycji, która jest obecnie przedmiotem negocjacji obu staron, przewidziano w roku 2003.

6 tysięcy skarg w 365 dni

Dokończenie ze str. 1

Są skargi na przeciągające się postępowania sądowe, dotyczące opieki nad dziećmi oraz takie, które podnoszą sprawy globalizacji naszego życia, jak np. ekologiczne.

Ombudsman może zająć się skargą jeżeli dotyczy ona bezpośrednio osoby piszącej. Każda skarga jest szczegółowo rejestrowana (stąd wymóg pisemnej formy) oraz sprawdzana, czy nie ma charakteru odwołania do innego organu (z względu na przestrzeganie terminów postępowania procesowego czy administracyjnego). Drugą zasadą postępowania rzecznika jest, że koresponduje on tylko ze szczeblem, którego skarga dotyczy. „Zdarza się, że napotykamy na diametralnie różne informacje" - mówi O. Motejl. „Urzędy często uznają swoje błędy. Wtedy muszą także przedłożyć wnioski co do wystrzegania się takich błędów w przyszłości. W taki sposób następują rozwiązania systemowe - i nie jest powiedziane, że osoba pisząca skargę będzie mogła już z nich skorzystać".

Inna sytuacja nastaje w momencie, gdy urząd obstaje przy swoim, wtedy rzecznik może iść o szczebel wyżej.

Przyczyny tarć na linii urząd-obywatel ombudsman widzi w zbyt silnych powiązaniach aparatu administracji państwowej i samorządowej. To powoduje, że „spolityzowana administracja państwowa wegetuje od wyborów do wyborów". Przyczyna tkwi też w słabości władzy wykonawczej, w której „urzędnik jest bardzo ważny za biurkiem, ale w terenie traci glanc". A wreszcie w „świadomości obywatelskiej, która czasami sięga arogancji".

...A BUDOWA ZJEDNOCZYŁA MIEJSCOWYCH POLAKÓW" - MÓWIĄ CZŁONKOWIE MOSTECKIEGO MK PZKO

»Kasowy« w nowej szacie

Już za dwa dni, w sobotę 15 grudnia o godz. 15.30, w Domu PZKO Miejscowego Koła Mosty k. Jabłonkowa-Centrum, popularnie zwanym „Kasowym", odbędzie się nie lada uroczystość. Spotkają się na niej mosteccy pezetkaowcy, zjadą też na pewno do Mostów goście z całego Zaolzia. Nie tylko po to, żeby obejrzeć przedświąteczny program, który przygotowali uczniowie polskiej szkoły, chór „Przełęcz" oraz zespół „Górole". Na pewno wszyscy będą też ciekawi, jak wygląda „Kasowy" w nowej szacie - po trwającym niespełna pół roku remoncie...

Wodwiedziny do mosteckich pezetkaowców wybrałem się na 10 dni przed koncertem. Kiedy w śniegu brnę pod górę w kierunku Domu PZKO, zapada już zmrok. Patrzę na tak dobrze znany mi budynek - nowiutka przybudówka, chociaż jeszcze nieotynkowana, prezentuje się wspaniale. Mieszczą się w niej toalety oraz szatnia, która na pewno się przyda organizatorom licznych imprez, zarówno pezetkaowskich, jak i gminnych oraz urządzanych tu przez inne mosteckie organizacje.

Wita mnie prezes Koła, Józef Kluz. Zaprasza na rozmowę do sąsiadów - do cukierni »Tadek«..." - mówi. „Tu za chwilę dzieciarnia przywita Mikołaja, a w świetlicy odbędzie się zebranie zarządu. W cukierni przy kawie będzie większy spokój". Przy stole czekają już inni uczestnicy naszego spotkania - członek zarządu Alojzy Martynek (jest poza tym samorządu gminnego i komisji ds. młodzieży oraz szefem zespołu „Górole"), Helena Lachowa i Waleria Wawrosz z chóru „Przełęcz", Stanisław Kawulok, który był przez cały czas szefem budowy...

Dlaczego właśnie nazwa „Kasowy" - pytam od razu. „To dłuższa historia" - stwierdza H. Lachowa. „Chodzi o to, że w okresie międzywojennym Polacy mieszkający w Mostach nie mieli własnego lokalu. Istniejące już chóry i teatrzyki musiały się więc zbierać na próbach w domach prywatnych gospodach. To im jednak nie odpowiadało. Dlatego w 1935 roku postanowiono wybudować własną siedzibę. W tym celu zakupiono tanio działkę od ...a Szotkowskiego - za kościołem, gdzie stoi tam Dom Działkowca. Nieprawdopodobnie z powodu tego, że działka jest zbyt klisko kolei, władze nie wydały zezwolenia na budowę. Wtedy z pomocą przyszedł Polakom z pomocą pana Szotkowskiego i zaproponował pod budowę inną działkę, tuż obok ...la, przy głównej drodze. I tu powstał obecny dom. Budowa zaczęła się w roku 1935, a już pod koniec 1936 roku odbyła się huczna uroczystość otwarcia gmachu. Pomogła nam finansowo Kasa Oszczędności »Raiffeisen« i w zamian za to mogła w budynku wynajmować lokale dla swojej działalności. Stąd »Kasowy«".

Od razu po wybuchu II wojny światowej budynek skonfiskowali Niemcy, którzy urządzili tu swoje biura. Stąd po wyzwoleniu nastały kłopoty z jego odzyskaniem przez Polaków (tak samo jak budynku szkoły w Mostach-Szańcach i przedszkola w Mostach Dolnych, przed wojną należących do Macierzy Szkolnej). Dzięki jednak staraniom pezetkaowców - głównie jednego z założycieli i pierwszego prezesa Koła Jana ... oraz Antoniego Wacławka, Alojzego Martynka, Jana Lachety, Jana ...ka, dyrektora szkoły Antoniego ...ka - w 1948 r. staje się „Kasowy" własnością MK PZKO. Na odzyskanie ...i ogrodu trzeba było jednak poczekać aż do 1991 roku...

Po długoletnim prezesie J. Kufie funkcję tę obejmowali kolejno Franciszek Kawulok, Franciszek Kowolowski, Leopold Kluz, Ferdynand Niedoba, ... Matloch, Paweł Kluz, Andrzej ...ba i Anna Nagyowa. Obecny prezes Józek Kluz stanął na czele Koła w 1997 roku, jak informują mnie moi rozmówcy - w najgorszym chyba dla Koła okresie. „Trzeba się bowiem było zabrać na serię remontów coraz bardziej starzejącego się gmachu" - wyjaśnia W. Wawrosz. „Poza tym dochodziło do coraz większej asymilacji. W pewnym momencie wydawało się wręcz, że polskość w Mostach po prostu się kończy...".

„Udało się jednak jakoś przeżyć ten kryzys" - mówi J. Kluz. „Koło liczy obecnie 328 członków, przeważnie ludzi starszych, młodzież raczej się zbytnio w pracy PZKO nie angażuje. Szkoda - kiedyś przecież działał w Mostach prężny Klub Młodych. Na szczęście jednak młodzi przynajmniej śpiewają w »Przełęczy«, tańczą w »Górolach« czy np. w gimnazjalnym »Collegium Iuvenum«. To cieszy...". H. Lachowa dodaje: „Moim zdaniem, należałoby pomyśleć o zmianie formuły werbowania dziewiątoklasistów do PZKO. Dzisiaj bywa zazwyczaj tak, że ZG wysyła do szkoły starszych już ludzi, którzy »palną mówkę« i myślą - załatwione. Obecnie w Zarządzie Głównym jest sporo młodych ludzi. Uważam, że im będzie łatwiej przekonać młodszych kolegów...".

▶ *Prezes mosteckiego MK PZKO w rozmowie z redaktorem „GL" (po jego lewicy siedzą Stanisław Kawulok i Alojzy Martynek).*

▼ *W spotkaniu wzięły udział również panie Helena Lachowa i Waleria Wawrosz (od lewej).*

Powracamy jednak do sedna sprawy. Każdy budynek, nawet ten najbardziej imponujący, z biegiem czasu się starzeje i „potrzebuje rehabilitacji i witamin", jak mówią mosteczanie. Każdy z prezesów musiał zatem myśleć o utrzymaniu lokali, jak i o niezbędnych remontach. Pierwszy poważny remont - zmiana dachu - miał miejsce na początku lat 70., w czasie prezesury F. Kowolowskiego. Na początku lat 90. przyszła kolej na piwnice, w których powstała piękna kawiarnia - wynajmuje ją popularny w Mostach „Kasa Bar", który udostępnia pezetkaowcom lokal podczas imprez. W „czasach fetorku" korzystano też w „Kasa Barze" z ustępów...

Do najważniejszych inwestycji w „Kasowym" zabrali się mosteczanie po roku 1997, kiedy funkcję prezesa objął J. Kluz. Na pierwszy ogień poszła duża sala - prezes wyjaśnia, że podczas Bali Gorolskich podłoga tak się uginała pod ciężarem tańczących par, że obawiano się wypadku. Rozebrano więc parkiet i tworzące podkład deski (z upływem czasu zdążyły zbutwieć). Zamiast gliny pod podłogą spoczęło kruszywo z Huty Trzynieckiej, które pomogła przywieźć gmina, nowe drewno zaś udostępnił boconowicki tartak - to znacznie obniżyło koszty przedsięwzięcia.

„Potem się tylko położyło na deski nowy parkiet, przeszlifowało, polakierowało..." - stwierdza J. Kluz. „H. Lachowa jest jednak wyraźnie oburzona: „Józek mówi, że się zrobiło, przeszlifowało... A to on przecież wszystko robił sam, układał deseczkę po deseczce...". Prezes nie daje za wygraną: „ Było nas, oczywiście więcej, sam bym nie podołał"- śmieje się.

Następną poważną inwestycją była zmiana ogrzewania na gazowe - doszło do niej w ub. roku. Ta inwestycja pochłonęła 180 tys. koron. Pezetkaowcy jednak nie narzekali - kosztami podzielono się z „Kasa Barem" i gospodarzem mieszkającym na pierwszym piętrze gmachu. Obecnie zaś jest poprostu wygodniej - można ogrzać albo salę, albo tylko świetlicę - wg potrzeb. Po pierwszym sezonie grzewczym okazało się też, że ogrzewanie „Kasowego" gazem jest znacznie tańsze od ogrzewania węglem.

W tym roku postanowiono jednak przystąpić do najważniejszej zmiany. Jak już mówiłem na początku, z roku na rok „fetorek" z wiekowych wychodków i szamba coraz bardziej dawał się we znaki. „Było nas po prostu gańba" - mówi dosadnie prezes. „Niestety, rok wcześniej gazyfikacja znacznie wyczerpała nasze konto. Po trwającej jednak od lat dyskusji postanowiliśmy - teraz, albo nigdy. Na szczęście pomogła nam gmina i sponsorzy".

„Może opowiedziałbym szerzej o pomocy gminy" - zabiera głos A. Martynek. „Otóż co roku władze wsi pomagają organizacjom czy zespołom, ale coroczna dotacja, chociażby w wysokości 20 tys., to, oczywiście, za mało. Pierwsze pieniążki na budowę zebraliśmy na ostatnim Balu Gorolskim - przeznaczyliśmy na remont cały dochód z imprezy. Później dopiero gmina udzieliła nam pożyczki w wysokości 200 tys. koron (a trzeba wiedzieć, że projekt przewidywał koszty rzędu aż 430 tys.). Urząd Gminny pomagał nam również w inny sposób - pożyczając np. bezpłatnie koparkę do wykopania fundamentów, młot pneumatyczny czy traktor potrzebny do wywózki gruzów... Pomógł też ponownie tartak Kawuloków z Boconowic, a Huta Trzyniecka przekazała nam 40 tys. koron. Byli też inni sponsorzy, ale trudno tu wszystkich wymienić..."

Przede wszystkim jednak pomogli sami pezetkaowcy, którzy na budowie spędzili tysiące godzin w czynie społecznym. S. Kawulok, szef budowy, zanotował w swoim zeszycie ponad 2800 godzin, wszyscy jednak zgadzają się, że było godzin ponad 4 tys. Nie każdy bowiem zanotował swój czas spędzony w pracy, np. panie, które podjęły się uporządkować „Kasowy" po robotnikach.

„Najgorzej było na samym początku, w pierwszych dniach lipca" - wspomina S. Kawulok. „Dała nam się we znaki nie sama rozbiórka przybudówki, z tym uporaliśmy się bardzo szybko, ale wybetonowanie nowego szamba i położenie kanalizacji. Wówczas jeszcze borykaliśmy się trochę z brakiem rąk do pracy. Wiadomo, było to latem, a na wsi latem zawsze jest sporo roboty na polu. Z biegiem czasu jednak chętnych do pracy przybywało i w październiku - na odpust św. Jadwigi, który jest zawsze w Mostach wielkim świętem, przybudówka była już przykryta dachem, a plac wokół »Kasowego« uporządkowany...". H. Lachowa dodaje: „Odpust bardzo nas zmobilizował. Cała budowa zaś zjednoczyła wszystkich mosteckich Polaków...".

Później zajęto się już wnętrzami - powstały nowe wychodki, szatnie, wyłożone boazerią z płyt imitujących drewno. Przy okazji obniżono sufit na schodach, dzięki czemu będzie na korytarzu cieplej, podłogi w korytarzu otrzymały nowe posadzki. Teraz, w ostatnich dniach przed sobotnią uroczystością, trzeba już tylko usunąć drobne usterki...

„Dzisiaj już jednak odbywa się w Domu PZKO spotkanie dzieci ze św. Mikołajem. To, że otwierają »Kasowy« najmłodsi, uważam za dobry znak; oznacza to, że będziemy mieli następców" - mówi H. Lachowa. „Oficjalnie jednak otworzymy odnowiony »Kasowy« 15 grudnia. W programie zaprezentuje się chór szkolny oraz dziecięcy zespół folklorystyczny »Gróniczek«, »Górole« przedstawią swój obrazek pn. »Tłoczyni kapusty«, a ponieważ cały koncert potraktowany będzie na ludowo, również »Przełęcz« wystąpi w strojach śląskich. Oprócz pieśni ludowych zabrzmią też kolędy. Wszak to już tylko kilka dni do Wigilii Bożego Narodzenia. Poza tym będzie można też zakupić książkę Franciszka Bałona »Opowiadania o naszym gotowaniu«, a autor ją będzie na miejscu podpisywać".

Gdy wychodzimy z cukierni, mosteccy pezetkaowcy opowiadają o tym, że ich marzeniem jest jeszcze remont kuchni. W sali „Kasowego" św. Mikołaj wręcza właśnie najmłodszym prezenty, za oknami świetlicy rozpoczęli swoje obrady członkowie zarządu Koła - wkrótce dołączą do nich prezes Kluz i A. Martynek. Udaję się w kierunku dworca...

JACEK SIKORA

▼ *Boazeria znalazła się również na korytarzach.*
Zdjęcia. DANUTA BRANNA

SPORNE WZGÓRZE

Święte miasto

Dla wyznawców trzech wielkich religii jest miejscem o szczególnym znaczeniu. Żydzi i Palestyńczycy do dziś spierają się o władzę. A turyści, podziwiając jej zabytki, mówią, że Jerozolima to jeden z najpiękniejszych zakątków na ziemi. Tu Abraham założył pierwszą stolicę Izraela. Tu też nauczał Jezus Chrystus. I stąd wreszcie do nieba wyruszył Mahomet. Wojna o to miejsce toczy się już od 4 tysięcy lat. O te kilkanaście tysięcy metrów kwadratowych walczyli Żydzi, Babilończycy, Asyryjczycy, Persowie, Grecy, rzymianie, krzyżowcy, a w końcu Turcy, Francuzi i Brytyjczycy. Teraz w Jerozolimie giną Palestyńczycy i Żydzi...

Starą część Jerozolimy otacza jedna z najefektowniejszych fortyfikacji świata. Jest to ponad 4-kilometrowy kamienny mur z XVI wieku, zdobiony 34 wieżami i 8 bramami. Arabowie handlują tu owocami i pamiątkami. Lśni marmurowymi gzymsami Brama Złota. Tradycja głosi, że tędy, gdy nastanie koniec świata, ma przybyć oczekiwany Mesjasz. W tym mieście dosłownie każdy kamień, ulica, zabytek, dom wiążą się z wydarzeniami ważnymi dla którejś z trzech największych religii.

Święte miasto Żydów

Przed trzema tysiącami lat król Dawid wybrał Jerozolimę na stolicę Izraela. Dla Żydów jest więc ona symbolem wiary i tradycji. Najbardziej czczonym miejscem jest Ściana Płaczu - jedyny ocalały fragment świątyni, zniszczonej w roku 70. przez Rzymian. Ściana zawdzięcza swą nazwę Żydom, którzy pod murem opłakiwali utracone miejsce kultu. W szabat, o zachodzie słońca, płacz zamienia się w synagogę na świeżym powietrzu. Są tu i młodzi turyści żydowskiego pochodzenia z całego świata, i ortodoksyjni hasydzi. Wszyscy wkładają między kamienie Ściany Płaczu karteczki z prośbami do Boga. Ci, którzy nie mogą tu przyjechać, wysyłają życzenia... faksem (nr 00-972/2/561-22-22). One też potem trafiają w szczeliny muru.

Duchowa stolica chrześcijan

Kilka kilometrów od Jerozolimy - w Betlejem - narodził się Jezus Chrystus. W samej zaś Jerozolimie zmarł, a następnie zmartwychwstał. Zwyczajny spacer ulicami starego miasta to dla pielgrzymów stąpanie śladami Zbawiciela. W żadnym innym mieście nie ma obok siebie świątyń aż tylu wyznań chrześcijańskich - tu są też prawosławne, ormiańskie, koptyjskie, katolickie.

Ściana Płaczu to miejsce równie ważne dla wyznawców Chrystusa. W świątyni, która jest pozostałością, był bowiem obrzezany Jezus. Jak wszyscy pobożni Żydzi, co rok przyjeżdżał tu na Święto paschy, gdy miał 12 lat.

Najświętszym jednak miejscem dla chrześcijan jest Bazylika Grobu Świętego na wzgórzu Golgota. Tutaj, jak głosi Pismo Święte, dokonała się męka, śmierć i zmartwychwstanie Zbawiciela. W każdy też piątek o godz. 15. w stronę Golgoty wyrusza procesja. Rozpoczyna się w dzielnicy arabskiej, w miejscu przesłuchiwania Jezusa przez Piłata. Droga krzyżowa - via Dolorosa - liczy 14 stacji. 5 ostatnich znajduje się w Bazylice Grobu Świętego. Polski akcent mają stacje III i IV, miejsca upadku Jezusa pod ciężarem krzyża oraz spotkania z Matką. Kapliczki ufundowali polscy żołnierze i uchodźcy przebywający w Palestynie podczas II wojny światowej.

Miejsce kultu muzułmanów

Dla wyznawców islamu Jerozolima jest po Mekce i Medynie trzecim pod względem znaczenia celem pielgrzymek. Wierzą, że w miejscu, gdzie stoi dziś meczet Kopuły Skały, Mahomet modlił się przed wstąpieniem do nieba (Żydzi i chrześcijanie twierdzą, że tu Abraham miał złożyć ofiarę z syna Izaaka). Na skale, wmurowanej w posadzkę meczetu, wierni dopatrują się śladów stóp proroka, zaś za grubą szybą znajduje się relikwia: włos z jego brody.

Nie ma zgody!

Wzgórze Świątynne należy dziś do Izraela. Palestyńczykom marzy się jednak kontrola nad nim. Ortodoksyjni Żydzi zastrzegają się, że nigdy nie oddadzą Ściany Płaczu, choć coraz więcej mieszkańców Izraela widzi już potrzebę jakiegoś kompromisu. Tymczasem zamieszki izraelsko-palestyńskie trwające do dziś pochłonęły już ponad 300 ofiar. Ani przywódca Autonomii Palestyńskiej Jasir Arafat, ani kolejni premierzy Izraela nie mogą się dogadać, do kogo będzie należało sporne Wzgórze. Ciągle przemoc daje o sobie znać. **(NewPress)**

■ Z REDAKCYJNEJ POCZTY ■ Z REDAKCYJNEJ POCZTY ■ Z REDAKCYJNEJ POCZTY ■

»Konflikt polsko-czeski« Marka K. Kamińskiego

Cennym podarunkiem książkowym pod tegoroczną choinkę może okazać się wydana początkiem grudnia br. przez Instytut Historii PAN i wydawnictwo NERITON publikacja historyka z Warszawy, Marka Kazimierza Kamińskiego „Konflikt polsko-czeski 1918-1921". Publikacja ta stanowi realizację od dawna zapowiadanej przez autora próby opisania ważnego okresu w dziejach kontaktów Polaków i Czechów, który na wiele następnych lat zadecydował przede wszystkim o najnowszych losach Śląska Cieszyńskiego. Po sukcesie monografii na temat stosunków polsko-czechosłowackich w latach 1945-1948 mamy więc kolejną pracę tego historyka, poruszającą wiele dawniej przemilczanych bądź zafałszowanych problemów o cieszyńskich dziejach w XX wieku.

Autor, jak sam pisze we wstępie, starał się wypełnić lukę w polskiej i czeskiej historiografii na temat dziejów politycznych stosunków na linii Warszawa-Praga w pierwszych tygodniach, miesiącach i latach po zakończeniu I wojny światowej. Należy tutaj wskazać, iż jest to pierwsza polska monografia tego tematu, gdyż wcześniejsze publikacje, np. Franciszka Szymiczka z 1939 r. i Aliny Szklarskiej-Lohmannowej z 1967 r., bazowały albo na wybiórczym, głównie z racji niedostępności, materiale źródłowym, albo z różnych względów uogólniały jedynie ważne dla tej problematyki zagadnienia. Z kolei publikację J. Valenty z 1961 r. M. K. Kamiński traktuje jako podporządkowaną tezie, „że racja w konflikcie polsko-czeskim, ogniskującym się w głównej mierze wokół Śląska Cieszyńskiego, leży po stronie czeskiej".

Na prezentowaną książkę składa się osiem rozdziałów, w sumie 476 stron. Przedmiotem zainteresowania autora są wydarzenia związane z politycznym, dyplomatycznym i militarnym konfliktem polsko-czeskim od jesieni 1918 r. po wiosnę 1921 r., kiedy to po nieudanych polskich staraniach skłonienia Pragi do dokonania zamiennych korekt granicznych na Spiszu, Warszawa wyszła z inicjatywą nowej, ale jak się również okazało, nieudanej próby zbliżenia z południowym sąsiadem, związanej z osobami ministra spraw zagranicznych K. Skirmunta i posła RP w Pradze E. Piltza. Fakty, które autor podaje i analizuje, są często zaczerpnięte z niewykorzystanych bądź nieznanych wcześniej źródeł, dzięki czemu wiele dawnych sądów i opinii historyków ulega teraz znaczącej weryfikacji. Książka Kamińskiego nie omawia szczegółów rozwoju sytuacji z lat 1918-1921 w aspektach lokalnych, które wielu interesującym się dziejami Śląska Cieszyńskiego czytelnikom są ogólnie znane z licznych publikacji bieżących, choć oczywiście nadal jest jeszcze sporo spraw niewyjaśnionych. W tym wypadku czytelnicy z obu stron Olzy orientujący się w działalności polskiej Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, przebiegu walk polsko-czeskich w 1919 r czy walki plebiscytowej mają możliwość umiejscowienia tych wydarzeń na szerszym politycznym tle, którego niekiedy brakowało w nadolziańskich dyskusjach nad przyczynami polskiej porażki w konflikcie z CSR.

By nie przedłużać tej wstępnej prezentacji nowej książki M. K. Kamińskiego, której tematyka zapewne jeszcze nie raz pojawi się na łamach naszej regionalnej prasy, chciałbym jedynie zachęcić do jej wnikliwego przeczytania (wszyscy zainteresowani proszeni są o kontakt z Wydawnictwem „Olza" w Cz. Cieszynie, choć liczba dostępnych tam egzemplarzy będzie z pewnością ograniczona). Dodam, że po Nowym Roku Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego w Cieszynie planuje zorganizowanie spotkania z autorem publikacji. O jego terminie czytelnicy zostaną powiadomieni.

KRZYSZTOF NOWAK, Cieszyn
(autor jest historykiem i wykładowcą UŚ w Katowicach i Cieszynie)

Optymizm nad Łucyną

Dokładnie przed 17 laty, bo 2 XII 1984 Walne Zebranie Koła PZKO w Błędowicach z braku lokalu musiało odbyć się w Strużniku. W Kole panowała wyjątkowa sytuacja, w miejscu Zborówki stał już rozbudowany, w surowym stanie przyszły Dom PZKO. Realizowano uchwałę ukończenia budowy do końca sierpnia 1985. Nie tylko dziś odczuwamy moralną potrzebę złożyć ukłon działaczom, którzy „pro publico bono" wtedy pracowali do ostatnich swych możliwości. Dzięki nim możemy obradować we własnym przybytku kultury w historycznym centrum Błędowic.

Przewodniczący Koła Władysław Kotula swoje rzeczowe sprawozdanie na zebraniu sprawozdawczym Koła oparł na faktach, materiałach kierowników zespołów, klubów, Domu PZKO, komisji technicznej i innych działaczy.

Na bogatą działalność kulturalno-oświatową złożyły się takie imprezy, jak: bale, Dożynki Śląskie, latami organizowane „Jesienne mgły" i dużo innych (wieczorki, wigilijka, smażenie jajecznicy, wycieczki, spotkania klubowe i co kilka lat organizowane wystawy prac ręcznych i owoców). Sukcesy zdobywa grupa wokalna „ANKI", sympatyczne, młode dziewczęta tryskające urodą i wdziękiem oraz działający od kilku dziesięcioleci Mały Zespół Wokalny. Bogaty liczebnie i pracowity jest zespół taneczny „Dolanie" występujący również poza Błędowicami. Stale zadziwia pracowitość i poświęcenie pań przy urządzaniu imprez. „Jeśli komu przypadłoby postawić pomnik, to w pierwszym rzędzie Polce-Ślązaczce na Zaolziu" - pisał kiedyś o nich długoletni prezes Macierzy Piotr Feliks.

Z krytycznego sprawozdania kierownika Domu PZKO wynika, że w omawianym roku obniża się liczba imprez, co siłą rzeczy przejawia się negatywnie w pozycji utargów, źródła finansowania ciepła, światła, prądu i wielu innych wydatków związanych z utrzymaniem Domu PZKO.

Jest to ogólne zmartwienie nie tylko naszych działaczy. W tej sytuacji kierownictwo Domu oczekuje pomocy i zrozumienia ze strony zarządu. Kierownik Domu zwraca również uwagę na niektóre dane statystyczne w Kole, np. przeciętny wiek rejonowych wynosi 63,9 lat! Optymizmem napawa fakt, że kierownictwo koła spoczywa w rękach ludzi, którzy sprawdzili się w przeszłości.

Koło z pokaźną bazą członkowską (505 członków) może być ze swojej dotychczasowej działalności zadowolone. Bądźmy więc dobrej myśli i z wiarą w przyszłość kontynuujmy i wzbogacajmy dorobek Koła.

(A. P., kronikarz MK PZKO w Błędowicach)

»Dlo każdego coś dobrego«

W dniach od 23 do 25 listopada 2001 roku była czynna nader ciekawa wystawa w sali restauracji „Pod Dzwonkiem" zorganizowana z inicjatywy Miejscowego Koła PZKO w Żukowie Dolnym. Kto przyszedł, nie pożałował. Bo było co oglądać. Atmosfera była jak zawsze swojska i przedświąteczna, o czym świadczył dorodny świerk udekorowany jako drzewko świąteczne na środku sali. Sala została pomysłowo udekorowana i właściwie był tu obecny oryginalny folklor śląski. Że wymienię chociaż niektóre przedmioty używane „haśdowni" w gospodarstwach domowych. Dla przykładu - różnej wielkości słomiónki, oryginalna maśniczka, wirówka ręczna, łotki do ogrzewania mleka na ser biały, drewniane sztwiertki na masło. Można było skosztować razowego chleba, czy smacznego brötwanioka. Były najróżniejsze warzywa. Wszystko to większością z dzielnicy Żukowa Dolnego Szadowy, która po dziś dzień słynie z ogrodnictwa i warzywnictwa.

W drugiej części wystawy można było podziwiać wspaniałe okazy robót ręcznych. Były najróżniejsze nakrycia stołów, hafty, o których trudno mi coś konkretnego napisać. Wspaniałą oprawą wystawy były obrazy znanej malarki Zofii Wanok ze Śmiłowic, które cieszyły się wielkim wzięciem i prawie wszystkie zostały sprzedane. Była i wystawa książek i kącik dziecięcy. No i wreszcie nie mogę zapomnieć o wspaniałych ciastkach naszych gospoś. Były ogromnie smaczne i nie było chyba uczestnika wystawy, który by nie zaopatrzył się w te cudowne dzieła sztuki kulinarnej. Pomysłodawczynią i motorem całości była niezawodna przewodnicząca Koła inż. Helena Gaura. Dzięki jej za to. A nam nie pozostaje nic innego, jak czekać na następną imprezę w Żukowie Dolnym.

JAN MATULA

■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA ■

O kryzysie z wnioskami

(2)

Pisaliśmy tutaj przed tygodniem o tym, jak dzisiaj widzimy H. Jasiczka czy F. Świdra. Sprawa jednak jest szersza i ogólniejsza, niż nam się wydaje. Dotyczy bodaj aktualnego samopoczucia ludzkości, względnie Europy, co najmniej jej łacińskiej, zachodniej kultury.

Vâclav Havel napisał w kwietniu 1987 r. esej: „Příběh a totalita" („Almanach autorů" 1/90: „Zdarzenie a totalitaryzm" względnie przygoda, historyjka, story, coś co porusza zaciekawienie publiczności). Pod tym samym tytułem nawiązał do niego Tzwetan Todorow i rozważając obawy w rodzaju: „koniec historii, literatury, poezji..." przypomniał francuską ankietę „Revue Débat" wśród poetów. Wysunął z ich odpowiedzi trzy wnioski. Stanowią one przesłanki do wysunięcia jednego własnego wniosku czytelniczego, a właściwie wywołania indywidualnej refleksji kulturowej.

1. Jedna grupa poetów francuskich nie przyjmuje pojęcia: kryzys. Poezja, sztuka w zasadzie elitarna, nigdy nie należała do tak popularnych, jak piłka nożna. Jeśli już, to skorzystała w okresie namiętności politycznych, jak w ZSRR. Przy braku innych możliwości właśnie ona stała się środkiem społecznej komunikacji. Dziś różnica pomiędzy „szczupłością" czytelników a czytelnikami „w ogóle" jest ogromna.

2. Następna grupa stosuje rodzaj lamentacji, tj. dopatruje się kwestii czy winy u społeczności, w której żyjemy. W sensie: dziś w liberalnych demokracjach myślenie zostało odsunięte, duch znowu zamyka się w sobie, kultura odumiera, wszędzie czyha brutalność; „aktualne rozdrobnienie społeczeństwa dotyczy nie tylko życia publicznego, ale także ducha każdego z nas, od jego wnętrza - a ono jest właśnie miejscem, gdzie rodzi się poezja" - zauważa Todorow. Niemniej kwestie te są inne w Anglii czy USA, inne we Francji.

3. Grupa trzecia zwraca uwagę na odpowiedzialność samych poetów za kryzys poezji. Na to, czym w końcu jest poezja. Po pierwsze - wysuwa jej związki z filozofią: w czasie, kiedy tylu filozofów, rzucając racjonalizacje, komponuje złą poezję (owa poezja tym samym nie staje się dobrą filozofią), poeci zaskoczeni naporem „teorii" przejmują się wątpliwą filozofią i zaczynają się lubować w języku abstrakcyjnym; ludzkie doświadczenie wtedy się ulatnia. Po drugie - „poeta francuski, wierny tradycji przepowiedzianej przez Baudelaire'a (on sam jej nie zaakceptował), ogłasza: wszystko, co ludzkie, jest dla mnie obce; lepiej: wszystko prócz języka, jedynego obiektu i subiektu poezji. W przypadku, że poezja staje się »dla języka naprawdę niezbędna«, oznacza to, że w nim się urzeczywistnia: jest jednocześnie tak próbą ogarnięcia świata, jak myśleniem; ujmowaniem w słowa tak muzyki świata, jak muzyki jednostkowej. W przeciwieństwie do tego, co sugeruje pewne sformułowanie osławione swą niestosownością (być może w kwestii niezaangażowania?), poeta ma prawo a nawet obowiązek wypowiadania się po Oświęcimiu (i Kołymie), ponieważ ich zaistnienie zmieniło świat - ów świat, który poezja powinna interpretować".

Czy zatem koniec story i upadek poezji? „Nie ukrywajmy ich ani też nie wyolbrzymiajmy ich zasięgu. Co jest typowe dla Francji, to jeszcze nie obowiązuje w Europie, która już nie oznacza świata". Indywidualizm wypełnia dziś ramy nowoczesnych demokracji, jednakże twierdzenie, jakoby społeczność składała się jedynie z zamkniętych w sobie indywidualności, równałoby się zakąszeniu kwaśnego jabłka. Oczywiście, kryzys istnieje, ale zamknięty w czasie i przestrzeni. »Śmierć literatury« nie jest więc groźniejsza ani hardziej nieunikniona od »końca historii«.

WŁADYSŁAW SIKORA

LEKTURA Z PRZYMRUŻENIEM OKA (14)

Turcy pod Wiedniem

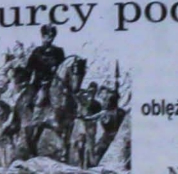

Opowiadanie historyczne z czasów oblężenia Wiednia przez Turków w r. 1683

CIESZYN
Nakładem Edwarda Feitzingera

Hrabia Starhenberg kilka razy dziennie kazał puszczać z wieży św. Szczepana rakiety jako pomocy wołające sygnały do nadchodzącej odsieczy. W prawdzie odpowiadano im również rakietami, ale te ciągle strzelały z lewego brzegu Dunaju, ani na krok nie zbliżone więcej do miasta.

Dopóki sygnałowych ogni nie ujrzą na prawym brzegu Dunaju, na Kahlenbergu, pomoc spodziewana jest daleko. Codziennie staczano krwawe bitwy na wałach, najgoręcej poszło w dniu 4 września. Turcy tak straszną minę podłożyli pod bastion zamkowy, że cała ulica Graben została prawie całkiem gruzem i ziemią zasypana.

Przez zrobiony wyłom wdarli się Turcy w liczbie 4 tysięcy pod osobistym dowództwem Kara Mustafy. Hrabia Starhenberg nadbiegł z całym swym sztabem, aby zagrożony punkt obronić lub paść na wyłomie. Nieprzyjaciel zatknął już nawet na wałach kilka buńczuków, jednak po dwugodzinnej bitwie został odparty.

Turcy stracili 500 żołnierzy, ale i ze strony wiedeńczyków było 119 zabitych, co dla szczupłej, a ciągle jeszcze topniejącej garsteczki obrońców było wielką szkodą.

Wieczorem tego dnia zwołał Starhenberg radę wojenną, w której wzięli udział wszyscy wyżsi oficerowie.

Przyjaciel nasz, zupełnie wyzdrowiały Konrad był tegoż samego dnia pierwszy raz pierwszy po tak długiej przerwie na wałach i dokazywał cudów męstwa, nie doznawszy najmniejszego obrażenia. Po bitwie brał udział w robotach około bastionu i dopiero wieczorem powrócił do swej kwatery, do pani von Hohen, która go i teraz jeszcze puścić od siebie nie chciała. Gdy przybył, zastał ojca Euzebiusza, który oczekiwał go z niecierpliwością.

- Najprzewielebniejszy ksiądz biskup - rzekł do wchodzącego - woła cię do siebie. O ile mi się zdaje, ma ci coś ważnego udzielić, gdyż polecając mi przyprowadzić ciebie, rozprawiał o czymś żywo z hrabią Starhenbergiem.

Konrad pospieszył natychmiast w towarzystwie ojca Euzebiusza do zamku. W przedpokoju sali, w której zebrana była rada wojenna, kapucyn powiedział kilka słów oficerowi ordonansowemu, po czym Konrad został do sali wprowadzonym.

Hrabia Starhenberg siedział z oficerami nad stołem, zakrytym planami i mapami. Biskup Kolonicz, który się również między zgromadzonymi znajdował, pospieszył naprzeciw wchodzącego Konrada i przedstawił go komendantowi.

- Co mówiłem już Waszej Ekscelencji - rzekł - to tylko chyba mogę powtórzyć. Jeżeli tylko sprawę tę odważy się przyjąć nasz wojak, nie znajdziemy sprawniejszego.

- Polecono mi cię gorąco - rzekł Starhenberg do Konrada, badając go swym bystrym wzrokiem. - Kiedy tylokrotnie się już odznaczyłeś, a nawet życiem niedawno omal nie przepłaciłeś wierności dla cesarza i ojczyzny, nie powinniśmy cię już więcej narażać. Ale nie mamy nikogo, komu moglibyśmy sprawę tę ważną powierzyć, chyba tobie jedynie i to tobie wyłącznie.

- Jestem na usługi Waszej Ekscelencji i gotowy na wszystko - odparł Konrad skromnie, ale stanowczo.

- Chodzi tu o poselstwo do najjaśniejszego księcia Lotaryńskiego, który stoi obozem na Bizambergu - objaśnił hrabia. - Kto podejmie się tej ważnej przesyłki, musi przepłynąć Dunaj i przedrzeć się przez tureckie obozy. Złączone jest więc z tym wielkie niebezpieczeństwo. Ale położenie miasta jest rozpaczliwe. Strasznymi są straty, jakie załoga nasza od nieprzyjaciela, przez głód i choroby, ponosi, książę musi być zawiadomionym, jak nagłą i szybką powinna być pomoc. Pomyślne sygnały, puszczone z Kahlenbergu, podniosą otuchę oblężonych.

- Ekscelencjo, przy pomocy Bożej podejmuję się tego poselstwa - odparł Konrad stanowczo.

- Amen, mój synu - dodał biskup. - Silne zaufanie w pomoc boską jest najlepszym puklerzem.

- Dobrze więc - rzekł Starhenberg. - Nie żądam jeszcze od ciebie słowa, dopóki ci nie powiem, jak powiodło się twym poprzednikom, którzy na tir samo, co ty, się ważyli. Po tym dopiero zdecydować się możesz. Oficer Gregorowicz, kupiec Kulczycki i sługa jego Michałowicz, w różnych porach odważali się przedrzeć przez obóz turecki. Dwaj pierwsi nie mogliby już podjąć się poselstwa, bo Turcy ich poznali. Michałowiczowi pierwszy raz się powiodło szczęśliwie, drugi raz wybrał się i nie powrócił. Ty jesteś odważnym, śmiałym i młodzieńczym, umiesz po turecki i arabsku, tobie więc jednemu mógłbym sprawę tę drażliwą powierzyć.

- Ekscelencjo, postanowienie moje jest tak silne, jak pierwej - odrzekł Konradk - Jeszcze tej nocy gotów jestem wybrać się w drogę.

- A więc zameldujsię do mnie, gdy będziesz gotowym do drogi - odrzekł komendant, uradowany niezmiernie. - We mnie i w cesarzu masz swoich dłużników. Przyjdź do mnie, dam ci depesze i wskazówki.

Konrad ukłonił się i salę opuścił. Powrócił do pani von Hohen, poprosił o światło i papier i zasiadł do pisania. Gdy już skończył, oznajmił swej opiekunce, że idzie z depeszami do księcia Lotaryńskiego i prosi ją o list do matki, któremu go doręczy.

Kiedy Konrad na powrót wszedł do swojego pokoju, pani von Hohen zasiadła do napisania listu. Było to ledwie kilka wierszy, ale obficie skropione łzami.

- I ja także zostawiam wam list, łaskawa pani - rzekł Konrad, powracając do swego pokoju z zapieczętowaną paczką. - Proszę, zawiera on mój majątek i ostatnią wolę. Proszę was, oddajcie ten list z pozdrowieniem ojcu Euzebiuszowi. Jeśli nie wrócę, niechaj go otworzy.

- Moje myśli i modły będą ciągle przy was - rzekła pani von Hohen mocno wzruszona. Konrad we wzruszających również słowach podziękował jej za opiekę i wszystko dobre, jakiego doznał od niej kiedykolwiek, ze łzami w oczach pocałował ją w rękę i dom opuścił. Pospieszył do zamku, aby wziąć wskazówki i depesze od hrabiego Starhenberga.

W godzinę po północy dwoje ludzi wyszło z cesarskiego zamku. Jeden z nich był w uniformie adiutanta, drugi ubrany był w szaty tureckie. Obaj przechodzili pustymi i ciemnymi ulicami, które od czasu do czasu oświecała turecka bomba. Z Rotenthurmthore wyszedł Konrad ukrytą bramką. On to bowiem przebrany był za Turka. - Polecam cię Bogu - rzekł adiutant, ściskając serdecznie dłoń dzielnego żołnierza. - Bóg z nami i z Austrią! - odrzekł Konrad, po czym bramka zamknęła się za nim. Przeszedł przez palisady, spuścił się z wału i z żołnierzy znikł w ciemnościach.

PLOTKI ✌

▲ Valery, czyli grająca tę postać w „Beverly Hills 90210" Tiffani Thiessen wychodzi za mąż. Aktorka, która w tym słynnym serialu wcieliła się w pamiętny czarny charakter, ma obecnie 27 lat i jak dotąd jej życie osobiste nie układało się najlepiej.

Mimo że zawsze głosiła wolność i niezależność, a przy tym nie stroniła od niezobowiązujących romansów, bardzo mocno przeżyła śmierć jednego ze swych partnerów, który popełnił samobójstwo w 1999 roku.

W wyjściu z depresji, w jaką popadła po tym zdarzeniu, bardzo pomógł jej aktor Richard Ruccolo, którego poznała rok temu na planie filmowym. I wynikiem tej znajomości stały się oświadczyny Richarda, na które ten zdecydował się dokładnie miesiąc po wydarzeniach 11 września. Tiffani zgodziła się natychmiast.

◆ Niecodzienny pokaz temperamentu i nieposkromionego charakteru dał wielki hollywoodzki aktor, 71-letni Gene Hackman. Na jednym skrzyżowaniu doszło do drobnej stłuczki prowadzonego przez niego samochodu z autem, w którym siedziało dwóch młodych ludzi. Kierowcy zaczęli od wzajemnych pretensji, z czego szybko wywiązała się potężna kłótnia. A chwilę potem... skoczyli na siebie z pięściami. Według świadków doszło do regularnej bójki, której kulminacyjnym momentem był rzut z judo i zapasów rzut przez plecy, jakim Hackman powalił swojego przeciwnika. Walka została nierozstrzygnięta, bowiem bardzo szybko zjawiła się policja. Nikt nie odniósł poważniejszych obrażeń, żadna strona nie wniosła też oficjalnej skargi na ręce przedstawicieli władzy. **(k)**

ZADBAJ O TO, BY KAŻDE ŚWIĘTA BYŁY DLA TWOJEGO DZIECKA NIEZAPOMNIANYM PRZEŻYCIEM

Zanim usiądziecie do kolacji

W okresie przedświątecznej krzątaniny twoje dziecko odczuwa przede wszystkim to, że mama ma dla niego bardzo mało czasu. Nerwowość domowników może mu się udzielić, ale można temu zapobiec - po prostu trzeba wprowadzić malca w gwiazdkową atmosferę.

Na początek warto mu opowiedzieć, skąd w ogóle wzięły się święta Bożego Narodzenia.

Opowiadamy o tajemnicy świąt

Opowiedz dziecku, najlepiej przed snem, o tej szczególnej nocy, w której Pan Jezus przyszedł na świat, i o miejscu, gdzie to się stało - maleńkim mieście, w dalekim kraju, gdzie wcale nie pada śnieg. Powiedz o pastuszkach przerażonych wieścią przyniesioną przez anioła, o zwierzakach, które od tamtej pory raz w roku mówią ludzkim głosem i o Trzech Królach, którzy wprawdzie nie mieli kompasu, ale za to znakomicie posłużyli się Gwiazdą Betlejemską i dotarli do celu. Pamiętaj, żeby cała twoja opowieść była ciepła i owiana mgiełką tajemnicy.

Robimy choinkowe ozdoby

Spróbuj wygospodarować trochę czasu na wspólne robienie choinkowych ozdób. Nie ma nic milszego niż papierowy łańcuch zrobiony przez dziecko, kilka orzechów ozdobionych zwykłym sreberkiem, lukrowane pierniki czy łańcuch z połączonych ze sobą i pomalowanych ziarenek popcornu. Chwile spędzone z mamą przy takiej pracy długo pozostaną w pamięci malca. Gwiazdki i aniołki możecie też zrobić z masy solnej (by ją przygotować, bierze się tyle samo mąki i soli i zagniata jak ciasto na makaron). Nie przejmujcie się, gdy ozdoby są trochę niezgrabne, tutaj liczy się sam proces tworzenia. Masę solną utrwalamy, piekąc ją w piekarniku.

Zachęcamy do pomocy w kuchni

Kiedy przebrnęliście już przez porządki, pora zabrać się do pracy w kuchni. Wytłumacz dziecku, że w Wigilię tradycyjnie pościmy, a więc zamiast mięsa jadamy ryby, kapustę, grzyby i postny barszcz. Możecie też zaplanować, jakie wypieki znajdą się w tym roku na waszym stole. Im starsze dziecko, tym większej pomocy z jego strony możesz oczekiwać.

Pakujemy gwiazdkowe prezenty

To zajęcie dotyczy tylko dzieci starszych, które do końca rozwiały swoje wątpliwości co do istnienia Świętego Mikołaja. Maluchy można w tym czasie wysłać z tatą po choinkę. Jeśli masz starsze dzieci, pamiętaj, żeby odpowiednio wcześnie dać im wyższe kieszonkowe. Być może same będą chciały sprawić radość tobie i najbliższej rodzinie. Dobrze byłoby zachęcić je, by same „zarobiły" trochę pieniążków, np. oddając do sklepu butelki po napojach.

Spróbuj też namówić dzieci na własnoręczne wykonanie prezentów dla najbliższych: wyhaftowanie chusteczki dla babci, ulepienie figurki z modeliny dla taty, nawlеczenie na żyłkę korali z makaronu dla cioci czy namalowanie obrazka dla siostry. **(CL)**

SZKLANKA MLEKA, DOMOWY ŚRODEK NA BEZSENNOŚĆ

Śpij smacznie

Gdy dokucza bezsenność, nie sięgaj od razu po środki uspokajające. Czasem wystarczy zmiana nawyków żywieniowych, by spać do białego rana.

Wiele pokarmów to naturalne środki nasenne. Zawarte w nich substancje - węglowodany, witaminy z grupy B, cynk, magnez mają właściwości uspokajające i sprawiają, że w organizmie wzrasta poziom serotoniny - związku chemicznego regulującego sen. Dlatego najlepszym sposobem na uniknięcie bezsennej nocy jest zjedzenie na godzinę przed udaniem się na spoczynek ułatwiającego zaśnięcie posiłku.

Szklanka mleka - najbardziej popularny, domowy środek na bezsenność. Mleko zawiera tryptofan - aminokwas przekształcający się w serotoninę. **Łyżka miodu** - medycyna ludowa poleca miód jako najlepszy środek na sen. Cukier zawarty w miodzie powoduje zwiększone wydzielanie insuliny, a to z kolei wzmaga uczucie senności. Miód można dodać do mleka lub herbatki ziołowej. **Kromka chleba z pełnego ziarna** - zawiera niemal wszystkie składniki sprzyjające zasypianiu: węglowodany, witaminy z grupy B oraz magnez. **Miseczka suszonych owoców** - są bogate w magnez, który łagodzi stres i usprawnia funkcjonowanie systemu nerwowego. Zawierają też dużo cukru. **Banan** - jest bogatym źródłem witaminy B6, która bierze udział w powstawaniu serotoniny. **Herbatki ziołowe** - uspokajają i ułatwiają zasypianie. Najskuteczniejsze są: rumiankowa, z melisy, kwiatu lipy i chmielu.

Utrudniają zasypianie: Na pewno nie będziesz spała spokojnie jeśli: na kilka godzin przed położeniem się do łóżka zjesz dużo czekolady lub wypijesz mocną kawę, herbatę, colę. Kofeina zawarta w tych produktach spowoduje, że długo nie będziesz mogła zasnąć.

◆ Udasz się na spoczynek z pustym żołądkiem albo po zjedzeniu obfitego posiłku. Głód obudzi cię w nocy lub prześpisz ją niespokojnie, cierpiąc z powodu niestrawności.

◆ Wypijesz przed snem alkohol. Wywołuje wprawdzie uczucie zmęczenia i senności, sprawia jednak, że podczas snu nie wypoczywamy. **(c)**

■ WARTO WIEDZIEĆ

Zdrowe mrożonki

Przed zamrożeniem warzywa dokładnie oczyszczamy, kroimy i dzielimy na porcje. Potem umieszczamy w odpowiednich pojemnikach albo woreczkach, które wypełniamy do trzech czwartych pojemności.

Kalafior i brokuły. Warzywa dzielimy na małe różyczki i blanszujemy przez 2 minuty w osolonym wrzątku. Możemy je przechowywać do 8 miesięcy.

Papryka. Oczyszczone z nasion i przekrojone wzdłuż papryki blanszujemy przez 2 minuty. Możemy je przechowywać do 10 miesięcy.

Marchewka. Marchewkę mrozimy w całości lub pokrojoną. Zanim przystąpimy do zamrażania, blanszujemy ją 5 minut we wrzątku z dodatkiem soli i cukru. Przechowujemy do 12 miesięcy. **(pp)**

SMACZNEGO

Kruche ciasteczka z kremem

Składniki: **Ciasto** - 250 g mąki tortowej, 50 g mielonych orzechów laskowych, łyżeczka proszku do pieczenia, 100 g masła, 2 ugotowane żółtka, 1/4 szklanki gęstej śmietany, 1/2 szklanki cukru pudru. **Krem** - czekoladowy budyń (z cukrem), 1/2 kostki żelatyny, 4 łyżki bitej śmietany, 3 łyżeczki żelatyny, 4 łyżki nutelli, łyżka likieru orzechowego. **Dekoracja:** pomarańczowa skórka w syropie.

Przygotowanie: mąkę wymieszać z proszkiem do pieczenia, orzechami zmielonymi przez sito żółtkami. Dodać masło, śmietanę, cukier. Razem posiekać. Zgnieść ciasto. Wstawić na 30 minut do lodówki.

◆ Ciasto rozwałkować na grubość 5 mm. Wyciąć ciasteczka. Ułożyć na blasze wyłożonej papierem do pieczenia. Piec 15 minut w 180 st. C. Wystudzić.

◆ Budyń ugotować wg przepisu na opakowaniu. Wymieszać z żelatyną. Gdy lekko przystygnie, utrzeć z masłem. Wymieszać z bitą śmietaną, nutellą i likierem. Schłodzić w lodówce.

◆ Kremem przełożyć ciasteczka. Każde udekorować pomarańczową skórką. **(k)**

ORZECHY, PRZYSMAK NIE TYLKO ŚWIĄTECZNY

Bogate w witaminę E

Wiele osób obawia się jedzenia orzechów ze względu na ich kaloryczność. To prawda, 100-gramowa porcja większości odmian zawiera 600-650 kcal. Nie jest to jednak wystarczający powód, by całkowicie zrezygnować z tego smakołyku. Cenne właściwości orzechów znacznie przewyższają wady.

W orzechach, szczególnie laskowych i włoskich, znajduje się dużo składników odżywczych, które przeciwdziałają rozmaitym chorobom.

◆ Wpływają dobroczynnie na nasz system nerwowy - zapobiegają uczuciu zmęczenia, uspokajają, poprawiają koncentrację i sprawność myślenia. Chronią przed stresem i chorobami serca. Dzieje się tak dzięki dużej ilości magnezu, selenu, miedzi, a także znacznej zawartości witamin z grupy B.

◆ Obniżają poziom cholesterolu. Takie działanie mają zawarte w orzechach nienasycone kwasy tłuszczowe (NNKT). To z ich powodu orzechy są tak kaloryczne.

◆ Opóźniają procesy starzenia i związane z nim choroby. A to dzięki temu, że orzechy są jednym z najbogatszych źródeł witaminy E. Zwalcza ona wolne rodniki, uszkadzające zdrowe komórki, wpływa też korzystnie na gładkość i nawilżanie skóry.

◆ Pomagają wrócić do zdrowia rekonwalescentom. Są bowiem skoncentrowanym źródłem wielu witamin i mikroelementów. Orzechy mogą bez obaw jadać diabetycy - tylko nieznacznie podnoszą poziom cukru we krwi. Dla wegetarian stanowią źródło wartościowego białka. Z tego powodu zaleca się je też sportowcom.

■ **Kiedy lepiej z nich zrezygnować.** Osoby otyłe i wszyscy odchudzający się mogą zjeść garść orzechów raz w tygodniu do sałatki. Na przysmak ten powinni uważać alergicy - orzechy czasem silnie uczulają. Niezbyt zdrowe są orzeszki solone - podnoszą ciśnienie i poziom cholesterolu we krwi. Orzechy cukrzone i w czekoladzie są bardzo kaloryczne, poza tym cukier może utrudniać przyswajanie niektórych składników mineralnych.

■ **Jak je kupować i przechowywać.** Orzechy, z wyjątkiem ziemnych, kupuj w łupinach, wtedy można je znacznie dłużej przechowywać; trzymaj je w suchym i chłodnym miejscu, jeśli zbierałaś je sama, najpierw wysusz; zmielone orzechy należy zjeść szybko, inaczej zjełczeją; spleśniałe mogą być trujące więc wyrzuć je od razu, nie próbuj ratować zdrowych części; będzie ci łatwiej rozłupać orzechy, jeśli je najpierw zamrozisz. **(C)**

DAWNIEJ ŚWIĄTECZNE PORZĄDKI ROZPOCZYNANO W DNIU ŚW. ŁUCJI, CZYLI 13 GRUDNIA

Nie dajmy się zwariować!

Boże Narodzenie to święta miłości, radości i spokoju. Z tym zgadzają się wszyscy. Zaś to, że miłą i przyjazną atmosferę świąteczną wyczarują i podtrzymują kobiety, jako rzecz naturalną bierze większość.

Nie już tego, że pani domu, gospodyni, kobieta pracująca, żona i matka w jednej osobie pokonuje w tym celu niejednokrotnie gigantyczne zadania, stara się nie dostrzegać prawie nikt z domowników. Sprzątanie, gotowanie, kupowanie podarunków, pieczenie i sporo mniejszych zadań powoduje, że niejednokrotnie mama do kolacji wigilijnej zasiada strasznie zmęczona. A przecież wcale nie musi tak być i zależy to tylko od nas samych.

Kiedyś tradycyjne wielkie porządki rozpoczynało się w dzień św. Łucji, czyli 13 grudnia. Radzę zrobić to samo z tym, że jeszcze przedtem należy zrobić sobie plan, spisując na kartce papieru wszystko, co do wigilii trzeba jeszcze załatwić. Zaczynamy od rzeczy najważniejszych po mniej istotne.

Zwątpmy i zapiszmy także, które zadania powierzyć możemy mężowi lub dzieciom. Codziennie skreślamy te zadania, które zostały wykonane, a jeśli w wigilię rano okaże się, że coś tam z końca spisu (czyli z tych mniej ważnych) pozostało, nie przejmujemy się tym za bardzo.

Zadania powierzone mężowi i dzieciom kontrolujemy, naturalnie, ale... Jeśli np. mąż przyniesie nieco krzywą choinkę, nie załamujemy rąk i nie nazywamy go fajtłapą czy „ślepiśrykq", ale spokojnie pomyślimy, że dzieciom trzeba kazać przygotować więcej ozdóbek, by zakryły mankamenty choinki. Podobnie jest z innymi sprawami, bo może nam się nie podobać także karp, który kupił nasz „połowicz" itp. Ale pamiętajmy, jeśli o karpia chodzi, to przypomniało mi się, że ostatnio sporo słychać było o świątecznych przygodach, które kończyły się „dobrze", bo na życzenie dzieci wypuszczono karpia do rzeki. Ostrzegam wraz z fachowcami przed takim pomysłem. Dla karpia jest to bowiem i tak wyrok śmierci i to nie tej szybkiej, jaką zgotuje mu nasz nóż, ale śmierci powolnej, w męczarniach. Karp jest bowiem rybą wód stojących, a w rzece nie ma szans na przeżycie, nawet gdyby przedtem nie zaznał szoku w czasie przetrzymywania w kadzi lub w wannie.

Sporządzając plan zajęć, trzeba też pamiętać o relaksie dla siebie. Przynajmniej w dzień wigilii, przed kolacją, do której wszyscy zasiąść mają świątecznie ubrani, położmy sobie dłuższą chwilę w wannie z kąpielą ziołową, wypocznijmy. Święta nadejdą i tak, niezależnie od tego, czy my będziemy nerwowo latać, by zdążyć wszystko na czas, albo też na niektóre „niedoskonałości" w naszym mieszkaniu przymkniemy oko. Nie dajmy się więc zwariować!

IRENA STONAWSKA

Kolumnę przygotowała:
WANDA KULA

TYGODNIOWY PROGRAM POLSKICH TELEWIZJI SATELITARNYCH

TV POLONIA:

■ **CZWARTEK 13 GRUDNIA**

6.00 Kawa czy herbata, **7.30** Gość Jedynki, **7.45** Kawa czy herbata, **8.00** Wiadomości, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.25** Kawa czy herbata, **8.40** Złotopolscy (s.), **9.05** Uwaga, niebezpieczeństwo (s. anim.), **9.10** Papierowy teatrzyk: Kopciuszek (dla dzieci), **9.25** Noddy (s. anim.), **9.55** Polonica: Historia Liliany (film austral.), **11.25** Kocham jutro: Michał Bajor, **12.00** Wiadomości, **12.10** Ogród sztuk (mag.), **12.35** Sekrety zdrowia: Depresje, **12.50** Kwadrans na kawę, **13.10** Złotopolscy (s.), **13.35** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie, **14.25** Kresy na wpół umarłe (rep.), **14.45** Folkujemy (występ zespołów folklorystycznych w ramach Festiwalu Eurofolk Sanok 2001), **15.00** Wiadomości, **15.10** Pieśni lasu deszczowego (film anim.), **15.35** III Mazurska Biesiada Kabaretowa Baby górą, **16.30** Dekolt: Kartoteka polskich wydarzeń kulturalnych. 1955 Wystawa w Arsenale, **17.00** Teleexpress, **17.20** Gość Jedynki, **17.30** Papierowy teatrzyk, Kopciuszek (la dzieci), **17.45** Słoneczna włócznia (s.), **18.10** Euroexpress, **18.35** Złotopolscy (s.), **19.00** Polskie smaki: Filet po sztygarsku, **19.15** Dobranocka: Krecik, Krecik i parasol, **19.30** Wiadomości, **20.00** Peter Schaffer: Amadeus (teatr TV), **21.25** Epitafium dla... śpiewa Jacek Kaczmarski, **21.55** Program publicystyczny, **22.30** Panorama, **23.00** Mozartowski koncert w poznańskiej farze, **23.40** Film animowany dla dorosłych: Uwaga pociąg, **23.50** Tygodnik polityczny Jedynki (pr. public.), **0.30** Monitor Wiadomości, **0.50** Film animowany dla dorosłych: Lekcja fruwania, **1.00** Polskie smaki: Filet po sztygarsku, **1.15** Krecik, Krecik i telewizor (s. anim.), **1.20** Kolorowe nutki (dla dzieci), **1.30** Wiadomości, **2.00** Złotopolscy (s.), **2.25** Film animowany dla dorosłych: Kto wypije więcej, **2.30** Peter Schaffer: Amadeus (teatr TV), **3.50** Film animowany dla dorosłych: Kac, **3.55** Epitafium dla.... śpiewa Jacek Kaczmarski, **4.25** Program publicystyczny, **5.00** Panorama, **5.25** Euroexpress, **5.45** Folkujemy (występ zespołów folklorystycznych w ramach Festiwalu Eurofolk Sanok 2001).

■ **PIĄTEK 14 GRUDNIA**

6.00 Kawa czy herbata, **7.30** Gość Jedynki, **7.45** Kawa czy herbata, **8.00** Wiadomości, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.25** Kawa czy herbata, **8.40** Złotopolscy (s.), **9.05** Uwaga niebezpieczeństwo (s.), **9.10** Krecik: Krecik chemikiem (film anim.), **9.15** Zjedz to sam (dla dzieci), **9.30** Krecik: Krecik i dywanik (film anim.), **9.35** Słoneczna włócznia (s.), **10.00** Wspomnień czar: Florian (film pol.), **11.30** Muppety śpiewają i tańczą (film anim.), **12.00** Wiadomości, **12.10** Skarbiec (mag.), **12.40** Historia obyczaju: Jam Dwór Polski, **13.00** Film animowany dla dorosłych: Deja vu, **13.10** Złotopolscy (s.), **13.35** Tygodnik polityczny Jedynki (pr. public.), **14.10** Lajkonik (film anim.), **14.20** Powroty: Trwanie (film dok.), **14.50** Złota nić (film anim.), **15.00** Wiadomości, **15.10** Nie tylko dla komandosów (rep.), **15.35** Rząd Polski 1939 - 1945: Osaczeni (film dok.), **16.35** Pegaz (mag.), **17.00** Teleexpress, **17.20** Gość Jedynki, **17.30** Zjedz to sam (dla dzieci), **17.45** Krecik: Krecik zegarmistrzem (film anim.), **17.50** Zabawy językiem polskim (teleturniej), **18.15** Oda (film anim.), **18.25** Film animowany dla dorosłych: Historyjka, **18.35** Złotopolscy (s.), **19.00** Nasz przyjaciel Mietek - mój przyjaciel Papież (s.), **19.15** Dobranocka: Zaczarowany ołówek, **19.30** Wiadomości, **20.00** Plebania (s.), **20.25** 38. KFPP Opole 2001. Na Opolskim Rynku (wyk. Brathanki, Golec uOrkiestra, Trebunie Tutki, Siwy Dym i inni), **21.10** Hity satelity, **21.25** Kabaret Starszych Panów: Wieczór kolejny pt. „14 3/4". „ **22.30** Panorama, **23.00** Porozmawiajmy, **0.00** Pamiętnik rodzinny - Pierwszy krzyk (s.), **0.30** Monitor Wiadomości, **0.50** Film animowany dla dorosłych: Weekend, **1.00** Nasz przyjaciel Mietek - mój przyjaciel Papież (s.), **1.15** Zaczarowany ołówek (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** Złotopolscy (s.), **2.30** Plebania (s.), **2.55** 38. KFPP Opole 2001, Na Opolskim Rynku (wyk. Brathanki, Golec uOrkiestra, Trebunie Tutki, Siwy Dym i inni), **3.40** Hity satelity, **3.55** Kabaret Starszych Panów: Wieczór kolejny pt. „14 3/4", **5.00** Panorama, **5.25** Powroty: Trwanie (film dok.).

■ **SOBOTA 15 GRUDNIA**

6.00 Hasło (film pol.), **7.00** Echa tygodnia, **7.30** Eurofolk - Sanok, zespół „Pole Chorlika", **8.00** Wiadomości, **8.10** To niesamowite! (film anim.), **8.45** Ziarno (pr. katol.), **9.10** Uwaga, niebezpieczeństwo (s.), **9.15** Budzik (dla dzieci), **9.40** Noddy (s. anim.), **10.10** Plebania (s.), **10.35** Uczmy się polskiego, **11.05** Klan (s.), **12.25** Ogród Barburzyńcy: Siena - Zbigniew Herbert (film dok.), **13.05** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza: Smak XX wieku. Najważniejsze potrawy stulecia według Roberta Makłowicza, **13.30** Mapeciątka (s. anim.), **14.00** Gościniec (mag.), **14.30** Piraci (teleturniej), **15.00** Jest jak jest (s.), **15.30** Film dokumentalny, **16.00** Ojczyzna-polszczyzna, **16.15** Szewczyk Kopytko (film anim.), **16.35** Tam gdzie jesteśmy: Helmut Nadolski (rep.), **17.00** Teleexpress, **17.20** Gość Jedynki, **17.30** K.A.S.A (koncert), **17.55** Film animowany dla dorosłych: Adaptacja, **18.05** Na dobre i na złe (s.), **18.55** Zaproszenie: Podlasie - Laski, piaski i karaski, **19.15** Dobranocka: Przygody Miki i karaski, **19.15** Dobranocka: Przygody Misia Colargola, **19.30** Wiadomości, **20.00** Ostatni prom (film pol.), **21.25** Pięćdziesiątka Staśka Wielanka, **22.30** Panorama, **23.00** Benefis Jerzego Stuhra, **0.15** Film animowany dla dorosłych: Ślady, **0.25** Na dobre i na złe (s.), **1.15** Przygody Misia Colargola (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** Ostatni prom (film pol.), **3.25** Pięćdziesiątka Staśka Wielanka, **4.30** Gościniec (mag.), **5.00** Panorama, **5.25** Film dokumentalny, **5.55** Hity satelity.

■ **NIEDZIELA 16 GRUDNIA**

6.15 Na dobre i na złe (s.), **7.05** Słowo na niedzielę, **7.10** Tam gdzie jesteśmy: Helmut Nadolski (rep.), **7.30** Spotkania z tradycją: U Zowady w Leszczynie, **7.55** Uwaga, niebezpieczeństwo (s.), **8.00** Bajarz (s.), **8.25** Niedzielne muzykowanie: Festiwal Muzyczny Łańcut 2001, J. S. Bach - Suita nr 2 H-moll, **8.50** Spotkanie z literaturą: Polska poezja współczesna, **9.15** Baśń o Korsarzu Palemonie (film anim.), **9.45** Złotopolscy (s.), **10.35** Wspomnień czar: Dwanaście krzeseł (film pol.-czes.), **11.40** U wód... Na Starej Polanie, **12.00** Anioł Pański (z Watykanu), **12.10** Czasy (pr. katol.), **12.25** Piękno, pamięć, pietyzm, **12.50** Antonio Vivaldi: Pory roku - Zima, **13.00** Transmisja Mszy Świętej z kościoła Wniebowzięcia NMP w Babicach, **14.00** Booth Tarkington: Siedemnastolatek (teatr TV), **14.45** Spotkanie z Balladą: Witajcie w Kopydłowie, **15.35** Biografie: To ja, Antoni... Szkic do portretu Antoniego Słonimskiego (film dok.), **16.30** Kochamy polskie seriale (teleturniej), **17.00** Teleexpress, **17.15** M jak miłość (s.), **18.00** III Mazurska Biesiada Kabaretowa: Baby górą, **18.55** Ludzie listy piszą, **19.15** Dobranocka: Maurycy i Hawranek, **19.30** Wiadomości, **20.00** Nowy Jork, czwarta rano (film pol.), **21.30** Film animowany dla dorosłych: Super strip tease, **21.35** VI Gala Piosenki Biesiadnej: Warszawa da się lubić, **22.30** Panorama, **23.00** Rząd Polski 1939 - 1945 - W matni (film dok.), **0.00** Spotkania z tradycją: U Zowady w Leszczynie, **0.20** U wód... Na Starej Polanie, **0.45** Film animowany dla dorosłych: Po deszczu jest słońce, **0.55** Sportowa Jedynka, **1.15** Maurycy i Hawranek (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** Nowy Jork, czwarta rano (film pol.), **3.25** VI Gala Piosenki Biesiadnej: Warszawa da się lubić, **4.25** Film animowany dla dorosłych: Robkita parobkiem, **4.35** Zaproszenie: Podlasie - Laski, piaski i karaski, **5.00** Panorama, **5.25** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza: Smak XX wieku.

■ **PONIEDZIAŁEK 17 GRUDNIA**

6.00 Konserwacja nadajnika do godz. 15.00, **15.00** Wiadomości, **15.10** Małe ojczyzny: Polterabenda (film dok.), **15.35** Pięćdziesiątka Staśka Wielanka, **16.30** Kundle i reszta (s.), **17.00** Teleexpress, **17.20** Gość Jedynki, **17.30** Sportowy tydzień, **18.20** DTV (pr. rozryw.), **18.35** Klan (s.), **19.00** Afrykańczycy (rep.), **19.15** Dobranocka: Krecik, **19.30** Wiadomości, **20.00** Wszystkie pieniądze świata (s.), **21.00** Muzyka - łączy pokolenia!?, **21.50** Polskie smaki: Filet po sztygarsku, **22.05** Zaproszenie: Podlasie - Laski, piaski i karaski, **22.30** Panorama, **23.00** Ze sztuką na ty: Portret artysty z nimfami w tle (film dok.), **0.30** Monitor Wiadomości, **0.50** Film animowany dla dorosłych: Gdy człowiek zszedł z drzewa, **1.00** Afrykańczycy (rep.), **1.15** Krecik: Krecik i samochód (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** Klan (s.), **2.25** Wszystkie pieniądze świata (s.), **3.25** Muzyka - łączy pokolenia!?, **4.25** DTV (pr. rozryw.), **4.35** Zaproszenie: Podlasie - Laski, piaski i karaski, **5.00** Panorama, **5.25** Strażnicy pól (rep.), **5.40** Tkacze (rep.).

■ **WTOREK 18 GRUDNIA**

6.00 Kawa czy herbata, **7.30** Gość Jedynki, **7.45** Kawa czy herbata, **8.00** Wiadomości, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.25** Kawa czy herbata, **8.40** Klan (s.), **9.05** Dzieci dzieciom, **9.20** Czarodziejskie garnki (film anim.), **9.35** Zabawy językiem polskim (teleturniej), **10.00** Wszystkie pieniądze świata (s.), **11.00** Ze sztuką na ty: Festiwal Muzyczny Łańcut 2001 - Henryk Mikołaj Górecki - Pieśni, **12.00** Wiadomości, **12.10** Spotkania z tradycją: U Zowady w Leszczynie, **12.35** Testament wieków: Sygnały w mroku (film dok.), **13.10** Klan (s.), **13.35** Sportowy tydzień, **14.25** Na Niebieskich Połoninach (rep.), **15.00** Wiadomości, **15.10** Ojczyzna-polszczyzna, **15.25** Benefis Jerzego Stuhra, **16.40** Adwent w różnych tradycjach (rep.), **17.00** Teleexpress, **17.20** Gość Jedynki, **17.30** Dzieci dzieciom, **17.45** Opowieść o Emmecie i wielkim świątecznym konkursie (film anim.), **18.35** Klan (s.), **19.00** Wieści polonijne, **19.15** Dobranocka: Reksio, **19.30** Wiadomości, **20.00** Święty Mikołaj pilnie poszukiwany (film pol.), **20.30** Dalecy - bliscy (pr. public.), **21.00** Polaków portret własny (mag.), **21.30** Wieczór z Jagielskim, **22.10** Anima: Jerzy Zitzman, **22.30** Panorama, **22.55** Żydzi Warszawy (film dok.), **23.30** Wojciech Kilar: „Krzesany", **23.50** Forum (pr. public.), **0.35** Monitor Wiadomości, **1.00** Wieści polonijne, **1.15** Reksio (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** Klan (s.), **2.30** Święty Mikołaj pilnie poszukiwany (film pol.), **3.00** Dalecy - bliscy (pr. public.), **3.30** Polaków portret własny (mag.), **4.00** Wieczór z Jagielskim, **4.40** Anima: Jerzy Zitzman, **5.00** Panorama, **5.25** Na Niebieskich Połoninach (rep.).

■ **ŚRODA 19 GRUDNIA**

6.00 Kawa czy herbata, **7.30** Gość Jedynki, **7.45** Kawa czy herbata, **8.00** Wiadomości, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.25** Kawa czy herbata, **8.40** Klan (s.), **9.10** Zjedz to sam (dla dzieci), **9.30** Opowieść o Emmecie i wielkim świątecznym konkursie (film anim.), **10.25** Żydzi Warszawy (film dok.), **11.05** Pegaz (mag.), **11.30** Ludzie listy piszą, **11.50** Film animowany dla dorosłych: Chciwy Ahmed, **12.00** Wiadomości, **12.10** U wód: Na Starej Polanie, **12.25** Wieści polonijne, **12.40** Dobre książki (mag.), **13.10** Klan (s.), **13.35** Forum (pr. public.), **14.20** Z Lwowa do Katowic (rep.), **14.30** Laureaci nowej tradycji: Kapela Buki (rep.), **14.45** Film animowany dla dorosłych: Rokita, **15.00** Wiadomości, **15.10** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza: Smak XX wieku, **15.35** Muzyka - łączy pokolenia!?, **16.25** Film animowany dla dorosłych: Kto pierwszy, **16.30** Raj (pr. katol.), **17.00** Teleexpress, **17.20** Gość Jedynki, **17.30** Zjedz to sam (dla dzieci), **17.45** Noddy (s. anim.), **18.15** Czarodziejski dzwon (film anim.), **18.35** Klan (s.), **19.00** Dzień jak co dzień: Przedświąteczne szaleństwo, **19.10** Kolorowe nutki (dla dzieci), **19.15** Dobranocka: Kangurek Hip-Hop, **19.30** Wiadomości, **20.00** Polonica: Hanussen (film niem.-węg.), **21.55** Jarmark na pograniczu (rep.), **22.15** Forum polonijne: Odpowiedzi na pytania, **22.30** Panorama, **23.00** Ogród sztuk (mag.), **23.25** Muzyka w zabytkach: Teatar im. J. Słowackiego w Krakowie - Wojciech Kilar „Orawa", **23.40** Linia specjalna (pr. public.), **0.30** Monitor Wiadomości, **0.50** Film animowany dla dorosłych: Nie trąb, **1.00** Dzień jak co dzień: Przedświąteczne szaleństwo, **1.10** Kolorowe nutki (dla dzieci), **1.15** Kangurek Hip-Hop (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** Klan (s.), **2.30** Polonica: Hanussen (film niem.-węg.), **4.20** Jarmark na pograniczu (rep.), **4.40** Forum polonijne: Odpowiedzi na pytania, **5.00** Panorama, **5.25** Z Lwowa do Katowic (rep.), **5.35** Laureaci nowej tradycji: Kapela Buki.

TV RTL 7:

■ **CZWARTEK 13 GRUDNIA**

6.30 Teledyski, **7.15** Rycerze Zodiaku, Rycerze Zodiaku, Rycerze Zodiaku, Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń (s. anim.), **9.35** Teleshopping, **10.10** Maria Emilia (telenowela), **11.00** Izabella (telenowela), **11.45** Teleshopping, **13.20** Maria Emilia (telenowela), **14.10** Nie z tego świata (s.), **14.35** Czy boisz się ciemności? (s.), **15.05** Gra w przeboje (teleturniej), **15.35** Odjazdowe kreskówki: Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń, Rycerze Zodiaku, Rycerze Zodiaku, Rycerze Zodiaku (s. anim.), **18.00** Czy boisz się ciemności? (s.), **18.30** Komando „Małolat" (s.), **19.30** Nie z tego świata (s.), **20.00** Wojny narkotykowe (film USA), **21.45** Kruk (film USA), **23.30** Komando „Małolat" (s.), **0.25** Wojny narkotykowe (film USA), **1.55** Kruk (film USA).

■ **PIĄTEK 14 GRUDNIA**

6.00 Teledyski, **7.15** Rycerze Zodiaku, Rycerze Zodiaku, Rycerze Zodiaku, Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń (s. anim.), **9.35** Teleshopping, **10.10** Maria Emilia (telenowela), **11.00** Izabella (telenowela), **11.45** Teleshopping, **13.20** Maria Emilia (telenowela), **14.10** Nie z tego świata (s.), **14.35** Czy boisz się ciemności? (s.), **15.05** Gra w przeboje (teleturniej), **15.35** Odjazdowe kreskówki: Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń, Rycerze Zodiaku, Rycerze Zodiaku, Rycerze Zodiaku (s. anim.), **18.00** Czy boisz się ciemności? (s.), **18.30** Komando „Małolat" (s.), **19.30** Nie z tego świata (s.), **20.00** Zaćmienie (film USA), **21.50** Powrót wilczycy (film pol.), **23.35** Komando „Małolat" (s.), **0.30** Zaćmienie (film USA), **2.10** Powrót wilczycy (film pol.).

■ **SOBOTA 15 GRUDNIA**

7.00 Teleshopping, **8.00** Rycerze Zodiaku, Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń (s. anim.), **10.30** Teleshopping, **11.00** Zakazana miłość (film USA), **12.40** Polska Dziewczyna 2001 (konkurs), **13.30** Teleshopping, **14.00** Gra w przeboje (teleturniej), **14.30** Nowy dom (film USA), **16.10** Niesamowite maszyny: W powietrzu (film dok.), **17.05** Czynnik PSI III (s.), **18.00** Słoneczny patrol (s.), **19.00** Koncert Robbiego Williamsa (pr. muz.), **20.00** Siostrzana miłość (film USA), **21.45** Grzechy matki (film USA), **23.30** Żądza seksu (film USA), **1.10** Koncert Robbiego Williamsa (pr. muz.), **2.00** Siostrzana miłość (film USA).

■ **NIEDZIELA 16 GRUDNIA**

7.00 Teleshopping, **8.00** Odjazdowe kreskówki: Zwierzofraszki, Sylvan, Grupa specjalna Eko (s. anim.), **10.35** Teleshopping, **11.35** Czynnik PSI III (s.), **12.25** Nowy dom (film USA), **14.00** Teleshopping, **14.30** Słoneczny patrol (s.), **15.25** Najgroźniejsze zwierzęta świata II (s. dok.), **16.20** Do diabła z miłością (film USA), **18.00** Puma - szkoła męstwa (s.), **19.00** Bez fikcji: „Kobiety na sprzedaż" (film dok.), **20.00** Nigdy nie rozmawiaj z nieznajomym (film USA), **21.40** Dzieci kukurydzy 2 (film USA), **23.25** Żądza seksu (film USA), **1.05** Puma - szkoła męstwa (s.), **1.55** Nigdy nie rozmawiaj z nieznajomym (film USA).

■ **PONIEDZIAŁEK 17 GRUDNIA**

6.00 Teledyski, **7.15** Odjazdowe kreskówki: Zwierzofraszki, Sylvan, Grupa specjalna Eko (s. anim.), **9.35** Teleshopping, **10.10** Maria Emilia (telenowela), **11.00** Izabella (telenowela), **11.45** Teleshopping, **13.20** Maria Emilia (telenowela), **14.10** Nie z tego świata (s.), **14.35** Czy boisz się ciemności? (s.), **15.05** Akwanauci (s.), **15.35** Odjazdowe kreskówki: Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń, Rycerze Zodiaku (s. anim.), **18.00** Czy boisz się ciemności? (s.), **18.30** Komando „Małolat" (s.), **19.30** Nie z tego świata (s.), **20.00** Triumf prawa (film USA), **21.45** Wojna gangów (film ang.), **23.35** Komando „Małolat" (s.), **0.30** Triumf prawa (film USA), **2.05** Wojna gangów (film ang.).

■ **WTOREK 18 GRUDNIA**

6.00 Teledyski, **7.15** Odjazdowe kreskówki: Rycerze Zodiaku, Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń (s. anim.), **9.35** Teleshopping, **10.10** Maria Emilia (telenowela), **11.00** Izabella (telenowela), **11.45** Teleshopping, **13.20** Maria Emilia (telenowela), **14.10** Nie z tego świata (s.), **14.35** Czy boisz się ciemności? (s.), **15.05** Akwanauci (s.), **15.35** Odjazdowe kreskówki: Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń, Rycerze Zodiaku (s. anim.), **18.00** Czy boisz się ciemności? (s.), **18.30** Komando „Małolat" (s.), **19.30** Nie z tego świata (s.), **20.00** Uśmiech New Jersey (film ang.), **21.40** Kosmici są wśród nas (film USA), **23.20** Komando „Małolat" (s.), **0.15** Uśmiech New Jersey (film ang.), **1.45** Kosmici są wśród nas (film USA).

■ **ŚRODA 19 GRUDNIA**

6.00 Teledyski, **7.15** Rycerze Zodiaku, Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń (s. anim.), **9.35** Teleshopping, **10.10** Maria Emilia (telenowela), **11.00** Izabella (telenowela), **11.45** Teleshopping, **13.20** Maria Emilia (telenowela), **14.10** Nie z tego świata (s.), **14.35** Czy boisz się ciemności? (s.), **15.05** Akwanauci (s.), **15.35** Odjazdowe kreskówki: Przygody Papirusa, Dr Slump, Wojowniczki z krainy marzeń, Rycerze Zodiaku (s. anim.), **18.00** Czy boisz się ciemności? (s.), **18.30** Komando „Małolat" (s.), **19.30** Nie z tego świata (s.), **20.00** Gry umysłu (film USA), **21.45** 52 minuty: Zacząć wszystko od nowa (rep.), **22.50** Osiemnaście odcieni szarości (film USA), **0.30** Komando „Małolat" (s.), **1.25** Gry umysłu (film USA), **3.00** Osiemnaście odcieni szarości (film USA).

TV POLSAT 2:,

■ **CZWARTEK 13. GRUDNIA**

7.00 Wyprawy (s. dok.), **8.00** Saksofon w jazzie (pr. muz.), **9.00** Graffiti, **9.10** Wehikuł (mag.), **9.30** Informator finansowy, **10.00** Praktyczny przewodnik po Europie (s. dok.), **10.30** Archiwum kontaktu: Szkic do portretu. Spotkanie w pracowni (film dok.), **11.30** Wirtuozi skrzypiec (pr. muz.), **12.30** Ludzie się liczą (s. dok.), **13.00** Sport w Polsacie 2, **14.58** Flash, **15.00** Informator finansowy, **15.30** Praktyczny przewodnik po Europie (s. dok.), **15.58** Flash, **16.05** BTV, **16.15** Informacje, **16.25** BTV, **16.30** Afficionado (pr. muz.), **16.58** Flash, **17.00** Ludzie się liczą (s. dok.), **17.30** Hot Chat 2001, **17.40** Dziennik, **18.00** TV Market, **18.15** BTV, **18.30** Graffiti, **18.45** Informacje, **19.15** Okna na Chicago (cykl rep.), **19.45** Afficionado (pr. muz.), **20.15** VIP (wydarzenia i plotki), **20.45** Królewskie rody świata (s. dok.), **21.15** Graffiti, **21.30** Hot Chat 2001, **21.50** Dziennik, **22.05** Kontakt - magazyn Unii Europejskiej (s. dok.), **22.30** Informator finansowy, **23.00** Program muzyczny, **23.15** Informacje, biznes informacje, **23.45** Puls Biznesu, **23.55** VIP (wydarzenia i plotki), **0.20** BTV, **0.25** Wyprawy (s. dok.), **1.25** Graffiti.

■ **PIĄTEK 14 GRUDNIA**

7.00 Wyprawy (s. dok.), **8.00** Roskilde (pr. muz.), **9.00** Program muzyczny, **9.40** Wehikuł (mag.), **10.00** Królewskie rody świata (s. dok.), **10.30** Archiwum Kontaktu: Lebensteinl (film dok.), **11.30** Brazylia (pr. muz.), **12.30** Kontakt - magazyn Unii Europejskiej (s. dok.), **13.00** Sport w Polsacie 2, **14.58** Flash, **15.00** Afficionado (pr. muz.), **15.30** Królewskie rody świata (s. dok.), **15.58** Flash, **16.05** BTV, **16.15** Informacje, **16.30** BTV, **16.35** Afficionado (pr. muz.), **16.58** Flash, **17.00** Kontakt - magazyn Unii Europejskiej (s. dok.), **17.30** Hot Chat 2001, **17.45** Dziennik, **18.00** TV Market, **18.15** BTV, **18.30** Graffiti, **18.45** Informacje, **19.15** VIP (wydarzenia i plotki), **19.45** Afficionado (pr. muz.), **20.15** Wojny XX wieku (s. dok.), **20.45** Graffiti, **21.00** Łowcy duchów (s. dok.), **21.30** Hot Chat 2001, **21.50** Dziennik, **22.05** Biznes Tydzień, **22.20** Program muzyczny, **23.10** Informacje, biznes informacje, **23.30** Puls Biznesu, **23.40** BTV, **23.45** Europejski przewodnik erotyczny (s. dok.), **0.15** Wyprawy (s. dok.), **1.15** Graffiti.

■ **SOBOTA 15 GRUDNIA**

7.00 British Rock Symphony (koncert), **8.40** Porter band (rep.), **9.00** Wirtuozi skrzypiec (pr. muz.), **10.00** Panorama Australii (s. dok.), **10.30** Łowca duchów (s. dok.), **11.00** Praktyczny przewodnik po Europie (s. dok.), **11.30** Królewskie rody świata (s. dok.), **12.00** Wojny XX wieku (s. dok.), **12.30** Afficionado (pr. muz.), **13.00** Lwów moje miasto (film dok.), **14.00** Reggae (pr. muz.), **15.00** Afficionado (pr. muz.), **15.30** Informacje, **15.50** Biznes Tydzień, **16.15** Afficionado (pr. muz.), **16.45** Kalejdoskop (mag.), **17.15** Planeta Południe (s. dok.), **17.45** Dziennik, **18.00** Focus - poznaj świat (s. dok.), **18.30** Informacje, **18.50** Kalejdoskop (mag.), **19.15** Wehikuł (mag.), **19.35** Afficionado (pr. muz.), **20.05** Ferrari furia (s. dok.), **21.25** Na każdy temat, **22.25** Słynne marki samochodów (s. dok.), **23.25** Europejski przegląd erotyczny (s. dok.), **23.50** Afficionado (pr. muzyczny).

■ **NIEDZIELA 16 GRUDNIA**

7.00 British Rock Symphony (koncert), **8.40** Porter Band (rep.), **9.00** Wirtuozi skrzypiec (pr. muz.), **10.00** Słynne samochody świata (s. dok.), **11.00** Panorama Australii (s. dok.), **11.30** Łowca duchów (s. dok.), **12.00** Praktyczny przewodnik po Europie (s. dok.), **12.30** Królewskie rody świata (s. dok.), **13.00** Wojny XX wieku (s. dok.), **13.30** VIP (wydarzenia i plotki), **14.00** Afryka (pr. muz.), **15.00** Afficionado (pr. muz.), **15.30** Informacje, **15.50** Przegląd Wydarzeń Tygodnia, **16.25** Biznes Tydzień, **16.45** Ludzie się liczą (s. dok.), **17.15** Kontakt - magazyn Unii Europejskiej (s. dok.), **17.45** Dziennik, **18.00** Afficionado (pr. muz.), **18.35** Informacje, **19.00** Przegląd Wydarzeń Tygodnia, **19.30** Afficionado (pr. muz.), **20.00** Słynne marki samochodów (s. dok.), **21.00** Na każdy temat, **22.00** Ferrari furia (s. dok.), **23.00** Przegląd Wydarzeń Tygodnia, **23.30** Europejski przegląd erotyczny (s. dokumentalny).

■ **PONIEDZIAŁEK 17 GRUDNIA**

7.00 Wyprawy (s. dok.), **8.00** Eurythmics (koncert), **9.30** BB King rozmowa z kotem (rep.), **10.00** Wojny XX wieku (s. dok.), **10.30** Archiwum Kontaktu: Jacek Kaczmarski (film dok.), **11.30** Bill Evans (koncert), **12.30** Łowcy duchów (s. dok.), **13.00** Sport w Polsacie 2, **14.58** Flash, **15.00** Afficionado (pr. muz.), **15.30** Wojny XX wieku (s. dok.), **15.58** Flash, **16.05** BTV, **16.15** Informacje, **16.25** BTV, **16.30** Afficionado (pr. muz.), **16.58** Flash, **17.00** Łowcy duchów (s. dok.), **17.30** Hot Chat 2001, **17.45** Dziennik, **18.00** TV Market, **18.15** BTV, **18.30** Graffiti, **18.45** Informacje, **19.15** Przegląd Wydarzeń Tygodnia, **19.45** Afficionado (pr. muz.), **20.15** Raz, dwa, trzy (tyg. sport.), **20.45** Panorama Australii (s. dok.), **21.15** Graffiti, **21.30** Hot Chat 2001, **21.50** Dziennik, **22.05** Informator prawny, **22.25** Planeta Południe (s. dok.), **22.55** Graffiti, **23.15** Informacje, biznes informacje, **0.45** Puls Biznesu, **0.55** Raz, dwa, trzy (tyg. sport.), **1.25** Wyprawy (s. dok.).

■ **WTOREK 18 GRUDNIA**

7.00 Wyprawy (s. dok.), **8.00** Najlepsze wyprawy (pr. muz.), **9.05** Graffiti, **9.30** Informator prawny, **10.00** Panorama Australii (s. dok.), **10.30** Archiwum Kontaktu: Kalejdoskop (film dok.), **11.30** Uczniowie Milesa Davisa (pr. muz.), **12.30** Planeta Południe (s. dok.), **13.00** Sport w Polsacie 2, **14.58** Flash, **15.00** Informator prawny, **15.30** Panorama Australii (s. dok.), **15.58** Flash, **16.05** BTV, **16.15** Informacje, **16.30** BTV, **16.35** Afficionado (pr. muz.), **16.58** Flash, **17.00** Planeta Południe (s. dok.), **17.30** Hot Chat 2001, **17.45** Dziennik, **18.00** TV Market, **18.15** BTV, **18.30** Graffiti, **18.45** Informacje, **19.15** Raz, dwa, trzy (tyg. sport.), **19.45** Afficionado (pr. muz.), **20.15** Okna na Chicago (cykl rep.), **20.45** Łowca duchów (s. dok.), **21.15** Graffiti, **21.30** Hot Chat 2001, **21.50** Dziennik, **22.05** Informator ubezpieczeniowy, **22.30** Focus - poznaj świat (s. dok.), **23.00** Program muzyczny, **23.10** Informacje, biznes informacje, **23.40** Puls Biznesu, **23.55** BTV, **0.00** Okna na Chicago (cykl rep.), **0.30** Informator prawny, **0.55** Wyprawy (s. dok.), **1.55** Graffiti.

■ **ŚRODA 19 GRUDNIA**

7.00 Wyprawy (s. dok.), **8.00** Heavy metal (pr. muz.), **9.05** Graffiti, **9.30** Informator ubezpieczeniowy, **10.00** Łowca duchów (s. dok.), **10.30** Archiwum Kontaktu: Kultura (film dok.), **11.30** Sade (koncert), **12.30** Focus - poznaj świat (s. dok.), **13.00** Sport w Polsacie 2, **14.58** Flash, **15.00** Informator ubezpieczeniowy, **15.30** Łowcy duchów (s. dok.), **15.58** Flash, **16.05** BTV, **16.15** Informacje, **16.30** Afficionado (pr. muz.), **16.58** Flash, **17.00** Focus - poznaj świat (s. dok.), **17.30** Hot Chat 2001, **17.45** Dziennik, **18.0** TV Market, **18.15** BTV, **18.30** Graffiti, **18.45** Informacje, **19.15** Okna na Chicago (cykl rep.), **19.45** Wehikuł (mag.), **19.58** Flash, **20.05** Praktyczny przewodnik po Europie (s. dok.), **20.5?** Flash, **21.15** Graffiti, **21.30** Hot Chat 2001, **21.50** Dziennik, **22.05** Informator finansowy, **22.3?** Ludzie się liczą (s. dok.), **23.00** Informacje, biznes informacje, **23.20** BTV, **23.30** Puls Biznesu, **23.40** Informator ubezpieczeniowy, **0.00** Okna na Chicago (cykl rep.), **0.30** Wyprawy (s. dok.), **1.30** Graffiti.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

Kronika rodzinna

„Człowiek szlachetny, odchodząc do wieczności, nie umiera, ale żyje w naszej pamięci".

Dnia 14. 12. 2001 mija trzydziesta rocznica zgonu

śp. PAWŁA KARZŁA

a 20. 12. minie trzydziesta czwarta rocznica zgonu Jego Żony

śp. JANINY KARZEŁ

z Ropicy. O chwilę wspomnień proszą córki i syn z rodzinami. OL-423

Dnia 13. 12. 2001 mija 18. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. inż. ANTONIEGO TOMANA

z Karwiny-Frysztatu. O chwilę wspomnień proszą synowie Andrzej i Rysiek z rodzinami. RK-491

W głębokim żalu pogrążeni podajemy wszystkim przyjaciołom i znajomym smutną wiadomość, że z woli Wszechmocnego odeszła na wieczność w poniedziałek, dnia 10. 12. 2001 roku w wieku 88 lat Jego służebnica, nasza Ukochana Matka, Teściowa, Siostra, Babcia i Ciocia

śp. MARIA SACHOWA

z domu Raszykowa, urodzona w Łąkach, zamieszkała w Karwinie-Nowym Mieście. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek, dnia 17. 12. 2001 o godz. 12.00 z kościoła rzym. kat. w Karwinie-Kopalniach. Po eucharystycznej ofiarze zostanie pogrzebana na miejscowym cmentarzu, gdzie będzie oczekiwać wskrzeszenia. W smutku pogrążona rodzina. RK-496

Panu mgr. Kazimierzowi Foberowi wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Żony JANINY

składają członkowie Chóru Nauczycieli Polskich przy MK PZKO w Czeskim Cieszynie. Zarząd ChNP OL-424

W bolesnej zadumie zawiadamiamy, że dnia 9. 12. 2001 zmarła w wieku niespełna 98 lat

śp. ZUZANNA FIRLOWA

z Łazów, ostatnio zamieszkała u swych najbliższych w Tychach. Pogrzeb odbędzie się 13. 12. 2001 w Tychach.

W tym smutnym czasie przypominamy sobie Jej Męża

śp. EMILA FIRLĘ,

który zmarł 21. 1. 1984 roku i Jej Syna

śp. inż. mgr. JANA FIRLĘ

zmarłego 16. 2. 1996. Zasmucona rodzina. RK-494

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że zmarł nagle dnia 9. 12. 2001 w wieku 41 lat nasz Ukochany Syn, Ojciec, Brat i Kuzyn

śp. LESZEK BALON

zamieszkały w Ostrawie-Zabrzegu. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek, dnia 14 grudnia 2001 r. o godz. 14.00 z sali obrzędów pogrzebowych w Karwinie-Raju. W smutku pogrążona rodzina. O-128 (ZP Černínowa)

„Dobry bój bojowałem, biegu dokonałem, wiarę zachowałem.
A teraz oczekuje mnie korona sprawiedliwości".

W głębokim żalu zawiadamiamy, że zmarł nagle dnia 7. 12. 2001 w wieku 64 lat nasz Najdroższy

śp. TADEUSZ ŻMIJA

zamieszkały w Stonawie, górnik na emeryturze, kurator stonawskiego zboru i kurator senioralny. Pogrzeb odbędzie się dnia 13. 12. 2001 o godz. 13.00 w kościele ewangelickim w Stonawie, pożegnanie nad grobem odbędzie się na cmentarzu w Rzece. Żona i córki z rodzinami. OL-426

teatr

SCENA CZESKA - CZ. CIESZYN: Mrówka Ferda (13, godz. 9.00), **TRZYNIEC:** Królewna Śnieżka (14, godz. 9.30.

kina

KARWINA - Centrum: 102 dalmatyńczyków (13, 14, godz. 15.30), Zdjęcie Cartera (13, 14, godz. 17.45, 20.00), **Reflex:** Jesienny powrót (13, 14, godz. 20.00), Shreck (13, 14, godz. 17.30), **EX:** Szybko i wściekle (13, 14, godz. 19.00), **CZ. CIESZYN - Central:** Planeta małp (14, godz. 17.15, 19.30), **TRZYNIEC - Kosmos:** Spy Kids (13, godz. 17.30), Ostatnie tango w Paryżu (EX, 13, godz. 20.00), „Jak ukraść księżyc" (14, godz. 20.00).

Firma handlowa poszukuje
tłumacza
z języka polskiego do języka czeskiego. Tłumaczenia dotyczą tekstów technicznych (aparaty fotograficzne i aparaty cyfrowe).
Kontakt: 0777/23 48 96.
OLZA - 2912

Zaproszenie za Olzę

WYSTAWY:

Galeria COK, Rynek 12: - Do 31. 12. „Malarstwo na szkle" - Maria Gutar - Guza.

Galeria DPS, ul. Korfantego 1: - Do 31. 12. - „Święta Bożego Narodzenia".

Galeria Uniwersytecka, ul. Bielska 62 - Do 31. 12. Wystawa „Rzeźby dr Henryka Fojcika".

wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ

▲ **Muzeum Tragedii Żywocickiej** - Obrazy ze zbiorów Muzeum Ziemi Cieszyńskiej". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Orłowa-Miasto, Stary Rynek 1:** Do końca stycznia 2002 wystawa „Ada Münzberg" - wybór z twórczości, obrazy. Otwarte: wt-pt: 9-17, sonie: 9-13.

▲ **Interklub Karwina**: Do 31. 1. 2002 wystawa „Kukiełki z całego świata". Otwarte. wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

MDK - sala wystaw im. Josefa Mánesa: Do 11. 1. 2002 wystawa „Karwiński salon - III rocznik" - grafika, malarstwo, rzeźby, rysunki i ceramika. Otwarte: wt-pt: 9-12 i 13.30-16, so: 14-18, nie:10-16.

MUZEUM HT I MIASTA TRZYŃCA - wystawa „Szopka - dzieło rąk i odbicie duszy".

▲ „Przyjaciele naszego dzieciństwa" - międzynarodowa wystawa zabawek

co, gdzie, kiedy

KARWINA-SOWINIEC - Zarząd MK PZKO zaprasza w niedzielę 16. 12. o godz. 15.00 do świetlicy koła na „Wigilijkę" połączoną z zebraniem sprawozdawczym.

STONAWA - MK PZKO zaprasza na „Wigilijkę" w sobotę 15. 12. o godz. 15.30 do Domu PZKO. W programie występ dzieci szkolnych, wspólne śpiewanie oraz smaczny bufet.

▲ Informujemy, że tradycyjne „Stonawskie ostatki" odbędą się w sobotę 9. 2. 2002 w Domu PZKO. Gra orkiestra W. Farany, wystąpią „Suszanie" z programem ludowym. Bilety od 7. 1. 2002 u p. Sobocikowej.

HAWIERZÓW-MIASTO - Klub Kobiet zaprasza na spotkanie klubowe we czwartek 13. 12. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuška 2.

CZ. CIESZYN - Chóry parafii rzymskokatolickiej w Cz. Cieszynie (polski pod kier. B. Brzóski oraz czeski pod kier. L. Putzlacher) zapraszają na Koncerty Adwentowe 15. 12. o godz. 18.45 do kościoła rzymskokat. w Cz. Cieszynie oraz 21. 12. o godz. 19.00 do Teatru Lalek w Ostrawie.

KARWINA-N. MIASTO - MK PZKO zaprasza 15. 12. o godz. 15.00 do Klubu PZKO na „Wigilijkę". W programie wystąpi „Dźwięczek" z Karwiny-Raju.

PTTS „BESKID ŚLĄSKI" - zaprasza na wycieczkę narciarską na biegówkach w sobotę 15. 12. Trasa Jaworowy - Sławicz - Tyra; około 18 km. Zbiórka o godz. 10.30 w schronisku Jaworowy. Org. Marian i Marek Palowscy, tel. 0659/712 332.

TRZYNIEC - Parafia Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A. W. w Trzyńcu zaprasza na tradycyjny „Wieczór kolęd" w niedzielę 16. 12. o godz. 16.00 do kościoła ewang. w Trzyńcu.

Domy rodzinne
1. Dom rodzinny w Cz. Cieszynie z 1911 r., niedaleko centrum, 1 + 5 pokoi. Cena do uzgodnienia.
2. Dom rodzinny w Karwinie z r. 1972, parcela 21 785 m², garaż, gaz, elektryczność, wodociąg państwowy, studnia. Cena do uzgodnienia.
3. Nowoczesny domek bliźniaczy wybudowany na sposób kanadyjski w Stanisławicach. Cena do uzgodnienia.
4. Dom rodzinny w Podoborze-Koczbędzu, 1 + 3 pokoje, parcela 11 040 m², elektryczność, studnia. Zaniedbany - potrzebna rekonstrukcja. Cena do uzgodnienia.
5. Chałupa drewniana z parcelą w Rzece, ładne miejsce, 40 m od komunikacji miejskiej. Parter 1 + 2, duże poddasze. Rekonstrukcja dachu i komina. Cena do uzgodnienia.

Parcele
1. Proponujemy parcele różnej wielkości do różnych celów w Bystrzycy n. O., Gnojniku, Żukowie Górnymi i Dolnym, Mistrzowicach, Łomnej Górnej, Tyrze, Wędryni, Koniakowie, Cierlicku.

Garaże
1. Garaż szeregowy Na Horkách w Cz. Cieszynie. Cena do uzgodnienia.

Mieszkania
1. Sprzedaż mieszkania spółdzielczego 1 + 4 w Cz. Cieszynie, ul. Okrużni, 8. piętro, kąt jadalny. Cena do uzgodnienia.
2. Sprzedaż mieszkania spółdzielczego 1 + 4 w Cz. Cieszynie, ul. Kysucká, podwyższony parter, przerobki, żaluzje, tynk. Cena do uzgodnienia.
3. Sprzedaż mieszkania spółdzielczego 1 + 3 w Cz. Cieszynie, ul. Hornická (wieżowiec), 2. piętro. Cena 410 tys. Kč.

Obiekty komercyjne
1. Wielofunkcyjny dom, budynek administracyjny i budynek gospodarczy w Cierlicku, 2 kondygnacje, odpowiedni do różnych celów. Potrzebna rekonstrukcja. Cena do uzgodnienia.

Pomieszczenia - wynajem
1. Pomieszczenia - 3 biura w Cz. Cieszynie przy ulicy Karwińskiej, zaplecze socjalne. Cena do uzgodnienia.
2. Biura przy ul. Smetanowej w Cz. Cieszynie, zaplecze socjalne. Cena do uzgodnienia.

CZERNEK
Oferuje: Jan Czernek, Štefánikova 21, 737 01 Český Těšín, tel.: 0659-711842, tel. kom.: 0606-757577, e-mail: czernek@iol.cz
OLZA-2759

GŁOS LUDU ✦ W Wydawnictwie OLZA - Wydawnictwie OLZA, s.r.o. wydaje Kongres Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ✦ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", P.O. BOX 29, Nowińská 3, 709 29 Ostrawa ✦ Redaktor naczelny: Henryka Bittmar ✦ Zastępca: Bogusław Krzyżanek ✦ Telefony: centrala 6607111, sekretariat 6607252 (i fax), dział sportowy 6607258, redaktorzy 6607242, 6607249, 6607256, e-mail: glosludu@ostrava.cz ✦ Adres wydawcy: Kongres Polaków w RC, Komenského 4, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 00535613 ✦ Adres wydawnictwa: Wydawnictwo OLZA - Wydawnictwo OLZA, s.r.o., Čapka 2007/7, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 48396761, e-mail: olza@silesnet.cz ✦ Ogłoszenia przyjmowane są w dni powszednie od godz. 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie; w Biurze Ogłoszeń Wydawnictwa „OLZA", przy ulicy Čapka 7 w Cz. Cieszynie w dni powszednie od godz. 8.30-15.30; dni powszednie od godz. 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn; w Oddziale Literatury Polskiej Bibliotek Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia. ✦ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. ✦ Miejsce wydania: Ostrawa. ✦ Dostawę prenumeratorom prowadzi w imieniu wydawcy spółka Předplatné tisku, s.r.o., Postcentrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, 659 51 Brno; zamówienia: tel. 05/41 23 32 32, fax: 05/41 61 61 60, e-mail: abocentrum@pns.cz; reklamacje: 0800 - 171 181. Stosunki umowne między wydawcą a prenumeratorami regulują ogólne zasady handlowe. ✦ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ✦ Druk: TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s.a. ✦ Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. ✦ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 13 GRUDNIA

■ **TVP 1:**

6.00 Kawa czy herbata
7.30 Telezakupy
7.45 Kawa czy herbata
8.00 Wiadomości, pogoda
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.25 Kawa czy herbata
8.45 Pippi (s. anim.)
9.10 Budzik (dla dzieci)
9.35 Kino Malucha: Makowy chłopaczek (s. animowany)
9.40 Kino Malucha: Przygody Świerszczyka (serial anim.).
9.55 Okruchy życia: Odmienić los (film USA)
11.40 Telezakupy
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.25 Horyzonty
12.45 Klan (s.)
13.10 ZUS radzi
13.25 Telezakupy
13.50 Program edukacyjny
14.10 Magazyn Focus
14.35 Ja i moje życie
15.00 Wiadomości
15.10 Babiniec (pr. katol.)
15.35 Euroexpress
16.00 Rower Błażeja
16.30 Moda na sukces (s.)
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedynki
17.35 Plebania (s.)
18.05 Decyzja należy do ciebie: Na Kociej
19.00 Wieczorynka: Fraglesi (s. anim.)
19.30 Wiadomości
20.10 Viper (s.)
21.05 Sprawa dla reportera
21.40 Tygodnik polityczny Jedynki
22.15 Film dokumentalny
22.51 Monitor Wiadomości, sport
23.20 Pegaz (mag.)
23.50 Chluba Afryki (film ang.).

■ **TVP 2:**

7.25 Na granicy życia i śmierci (s.)
7.50 Studio urody
8.00 Program lokalny
8.30 W labiryncie (s.)
9.00 Doktor z alpejskiej wioski (s.)
9.50 Film fabularny
11.30 Zawód weterynarz (s. dok.)
12.00 Głębia (film dok.)
13.00 Panorama
13.10 Ich pięcioro (s.)
13.55 Ponad czasem (s.)
14.20 Kiosk na Placu Solidarności (film dok.)
14.45 Matki, żony i kochanki (s.)
15.40 Program lokalny
16.00 Panorama
16.30 Daleko od szosy (s.)
17.50 Program lokalny
18.30 Panorama
18.55 Krótka serial - 20 lat wprowadzenia stanu wojennego
19.30 Polaków portret własny
20.00 M jak miłość (s.)
21.00 Panorama
21.35 Powodzianie (s.)
22.05 997 (mag. krym.)
22.45 Ostatni prom (film pol.)
0.10 Kiosk na Placu Solidarności
0.35 Mapa ludzkiego serca (film austral.-kanad.-franc.-ang.).

■ **TV KATOWICE:**

7.00 Przygody Oggy'ego (s. anim.), **7.30** Witaj, Franklin (s. anim.), **8.00** Studio Pod Bukiem, **8.10** Schlesische Wochenschau (mag.), **8.25** Telewizyjne ogłoszenia drobne, **8.35** Za wszelką cenę (s.), **9.25** Książki z górnej półki, **9.30** Nauka języka francuskiego, **10.00** Słoneczny patrol (s.), **10.45** Telekurier, **11.15** Jankesi i konfederaci (s.), **12.00** To jest temat (rep.), **12.15** Malowanie obrazów - To proste (dok.), **12.45** Europa w zagrodzie (mag.), **13.10** Kostek (s.), **13.40** Familiada (teleturniej), **14.05** Klan (s.), **15.00** Zwariowana podróż (s.), **15.25** Porozmawiajmy, **15.40** Studio Pod Bukiem (mag.), **16.00** Studio medyczne (mag.), **16.30** Ponad czasem (s.), **17.15** Pustynne 10 minut, **17.30** Witaj, Syrio (teleturniej), **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, **18.20** Europalia 2001, **19.00** Królowa Bona (s.), **20.00** Telenowyny (mag.), **20.15** Szczęśliwej podróży (mag.), **20.35** Telekurier (mag.), **21.05** Parada humoru (s.), **21.30** Aktualności, **21.45** Porozmawiajmy, **22.00** To jest temat (rep.), **22.15** Kobieta nieprzyzwoita (film holend.), **23.50** Seal (koncert).

■ **TV POLSAT 1:**

6.00 Piosenka na życzenie, **7.00** Pokemon (s. anim.), **7.25** Power Rangers (s.), **7.50** Słoneczny patrol (s.), **8.45** Rozbitkowie (s.), **9.35** Cud miłości (s.), **10.30** Po prostu miłość (s.), **11.30** Adam i Ewa (s.), **12.00** Czułość i kłamstwa (s.), **12.30** Idź na całość, **13.25** Disco Polo Live, **14.20** Graczykowie (s.), **14.50** Power Rangers (s.), **15.15** Pokemon (s. anim.), **15.40** Fundacja Polsat, **15.45** Informacje, **16.10** Słoneczny patrol (s.), **17.00** Czułość i kłamstwa (s.), **17.30** Cud miłości (s.), **18.30** Graffiti, **18.45** Informacje, **19.10** Dziki księżyc (s.), **20.05** Adam i Ewa (s.), **20.35** 13. posterunek (s.), **21.10** Ally McBeal (s.), **21.30** Losowanie Lotto, **22.10** Nagi patrol (s.), **22.40** Telewizyjne Biuro Śledcze, **23.10** Era biznesu, **23.15** Informacje, **23.45** Puls biznesu, **0.00** Przyjaciele (s.), **0.30** Reakcja łańcuchowa (film USA), **2.05** Muzyka na bis.

PIĄTEK 14 GRUDNIA

■ **TVP 1:**

6.00 Kawa czy herbata
7.30 Telezakupy
7.45 Kawa czy herbata
8.00 Wiadomości, pogoda
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.25 Kawa czy herbata
8.45 Witaj, Franklin (film anim.)
9.05 Jedyneczka (dla dzieci)
9.40 Bajeczki Jedyneczki
9.50 Życie jak muzyka (s.)
10.40 Telezakupy
11.00 Pancho Villa (film dok.)
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.25 Wielkie sprzątanie
12.45 Plebania (s.)
13.40 Telezakupy
13.55 Jesteśmy...: z Czech
14.10 Dziecko: Troski i radości
14.30 Minotaur, czyli Sfinks
15.00 Wiadomości
15.10 Reportaż
15.35 Słowo daję
16.05 Raj (pr. katol.)
16.30 Moda na sukces (s.)
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedynki
17.35 Plebania (s.)
18.05 Randka w ciemno
18.45 Jaka to melodia? (quiz)
19.10 Wieczorynka: Mały Pingwin Pik-Pok, Kulfon co z ciebie wyrośnie? (s. anim.)
19.30 Wiadomości
20.10 Marzenia do spełnienia (s.)
21.00 Graj z Kuroniem
21.35 Na żywo
22.20 Wrzuć Jedynkę
22.30 Monitor Wiadomości, sport
23.00 Wieczór kawalerski: Mroczne dziedzictwo (s.)
23.45 Wieczór kawalerski: Lano i Woodley marabiają (s.)
0.15 Wieczór kawalerski: Żądze (s.)

■ **TVP 2:**

7.20 Na granicy życia i śmierci (s.)
7.50 Studio urody
8.00 Program lokalny
8.30 W labiryncie (s.)
9.00 Program publicystyczny
9.30 Łódź podwodna (film dok.)
10.00 Film fabularny
11.40 Zawód weterynarz (s. dok.)
12.05 Świat przyrody (s. dok.)
13.00 Panorama
13.10 Ich pięcioro (s.)
14.45 Matki, żony i kochanki (s.)
15.40 Program lokalny
16.00 Panorama
16.10 300 mil do nieba (film pol.-duń.-franc.)
17.50 Program lokalny
18.30 Panorama
18.55 Czterej pancerni i pies (s.)
20.00 Śpiewające Fortepiany (teleturniej)
21.00 Panorama
21.35 Wieczór z Jagielskim
22.25 Wideoteka Dorosłego Człowieka
23.05 Droga nr 9 (film USA)
0.45 Słowo gliny (film franc.)
2.25 Zimny pocałunek (film kanad.).

■ **TV KATOWICE:**

7.00 Babar (s. anim.), **7.30** Wyprawa na Zachód (s. anim.), **8.00** Aktualności kulturalne, **8.25** Telewizyjne ogłoszenia drobne, **8.35** Za wszelką cenę (s.), **9.25** Książki z górnej półki, **9.30** Krajobrazy: Wszystko ma swój czas (felieton), **9.45** Język filmu: Utwór filmowy (felieton), **10.00** Słoneczny patrol (s.), **10.45** Telekurier, **11.15** Czarne chmury (s.), **12.00** To jest temat (rep.), **12.15** Świat ogrodów (s. dok.), **12.45** U siebie (rep.), **13.10** Kostek (s.), **13.40** Familiada (teleturniej), **14.05** Klan (s.), **15.00** Eugenia Sindler (s.), **15.25** Porozmawiajmy, **15.40** Aktualności kulturalne, **16.00** Megazynek (mag.), **16.30** Ponad czasem (s.), **17.15** Zbliżenia, **17.30** Ale kino (mag.), **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, wiadomości sportowe, **18.20** Magazyn „Telewizyjna 1", **19.00** Polska liga siatkówki, **21.00** Parada humoru (s.), **21.30** Aktualności, wiadomości sportowe, **21.45** Porozmawiajmy, **22.00** To jest temat (rep.), **22.15** Kapitan Conan (film USA).

■ **TV POLSAT 1:**

6.00 Piosenka na życzenie, **7.00** Pokemon (s. anim.), **7.25** Power Rangers (s.), **7.50** Słoneczny patrol (s.), **8.45** Ally McBeal (s.), **9.35** Cud miłości (s.), **10.30** Po prostu miłość (s.), **11.25** Adam i Ewa (s.), **11.55** Czułość i kłamstwa (s.), **12.25** Życiowa szansa, **13.15** Disco Relax, **14.15** Kocham Klarę (s.), **14.50** Power Rangers (s.), **15.15** Pokemon (s. anim.), **15.40** Fundacja Polsat, **15.45** Informacje, **16.10** Air America (s.), **17.00** Czułość i kłamstwa (s.), **17.30** Cud miłości (s.), **18.30** Graffiti, **18.45** Informacje, **19.10** Dziki księżyc (s.), **20.05** Życiowa szansa, **21.00** Reakcja łańcuchowa (film USA), **21.30** Losowanie Lotto, **23.05** Era biznesu, **23.10** Informacje, **23.40** Puls biznesu, **23.55** Nocny krzyk (film USA), **1.35** Playboy – Zatoka namiętności (s.), **2.05** Muzyka na bis.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 13 GRUDNIA

■ TC 1:

5.00 Europa dziś
5.30 Starty
5.59 Dzień dobry z TC
8.30 Tajemnicze przedszkole
9.00 Wiadomości
9.05 Podróżomania
9.35 Kiedy powie się profesja
10.00 Champion (film USA)
12.00 Wiadomości
12.10 Sama w domu (mag.)
13.10 Bananowe rybki (talk show)
13.40 Jasnoniebieski świat
14.05 Na pływalni z Elą Weissberger
14.30 Kavky (dok.)
14.45 Poszukiwanie niebywałych skarbów (s. dokumentalny)
15.10 Śpiewnik domowy
15.15 Diable, tutaj straszy! (bajka)
16.00 Wiadomości
16.05 Tajemnicze przedszkole
16.35 Labirynt
17.15 Stop
17.20 AZ-quiz (teleturniej)
17.50 Wiadomości
18.10 Pipidówka (s.)
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia
19.35 Tutaj i teraz
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Przysięgam i obiecuję (s.)
21.25 Bez immunitetu (pr. pub.)
22.15 Ten nasz charakter czeski
22.40 Wydarzenia plus
23.54 Bramki, punkty, sekundy
23.00 Wszyscy mężczyźni burmistrza II (s.)
23.25 Weekend z...
23.40 Wydarzenia w świecie
23.50 Przyjaciele VII (s.)
0.10 Tak, panie ministrze (s.)
0.45 Hitler, Stalin i ja (dok.)
1.45 Było nas pięciu (s.)
2.45 Europa dziś
3.10 Przygody nauki i techniki
3.35 Ten nasz charakter czeski
4.05 Po czesku.

■ TC 2:

5.10 Magazyn nauki i technologii
5.35 Jasnoniebieski świat
6.00 Czarna, biała (dziennik publicyst.)
6.20 Wiadomości TVS
6.40 Wydarzenia w świecie
6.50 Report (aktualności reg.)
7.55 Panorama
8.30 „21" (aktualności)
9.00 Dzień dobry z TC
11.25 AZ-quiz (teleturniej)
12.00 Euronews
13.00 Samolot (mag.)
13.50 Meduza
14.20 Pan Tau (film czes.)
14.50 Przedwczesne zgony (s. dok.)
15.55 Energia dla 21 wieku (s. dok.)
16.10 Praga sceną nauki (s. dok.)
16.25 Czarujący świat technologii (s. dok.)
16.45 ABCD ekologii, czyli ...(s. dok.)
16.50 Klucz (mag.)
17.25 Samolot (mag.)
18.10 Czarna, biała (dziennik publicyst.)
18.30 Godziny nadliczbowe
18.50 Skarby świata (s. dok.)
19.10 Wiadomości w języku migowym
19.15 Wyprodukowane w „Krátkém Filmu"
19.40 Weekend z...
20.00 Najposzukiwaniejsi terroryści (dok.)
20.40 J. F. Kennedy (dok.)
21.00 „21" (aktualności)
21.30 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy
21.45 Lolita (film USA)
24.00 Muzyka z Strahowa
0.35 Ella Fitzgerald (dok.)
1.20 Retransmisja z obrad Izby Poselskiej.

■ NOVA:

4.51 Karuzela (teleturniej), **5.15** Zaryzykuj! (teleturniej), **5.55** Śniadanie z TV Nova, **8.30** Ziemskie raje (s. dok.), **9.35** Boska Ema (film czes.), **11.35** Bożek miłości (s.), **12.30** To morderstwo, napisała X (s.), **13.20** Tajemnicza kobieta (s.), **14.10** Dziki miesiąc (s.), **15.00** Zbuntowany anioł (s.), **15.50** „A" (talk show), **16.35** Wypożyczone życia (s.), **17.15** Właśnie teraz z regionów, **17.25** Karuzela (teleturniej), **17.55** Zyryzykuj! (teleturniej), **18.25** Prognoza pogody, **18.30** Kobra 11 V (s.), **19.30** DTV, sport, pogoda, **20.00** Lombard (mag.), **20.55** Gliniarz i prokurator III (s.), **21.50** Kocioł, **22.35** Czarna wdowa (thriller USA), **0.31** Pogodynka, **0.35** Jerry Springer show, **1.15** Seksowne dziewczyny dla magazynu Playboy (s.), **1.55** Boska Ema (film czes.), **4.10** „A" (talk show).

■ PRIMA:

8.00 Film przyrodniczy, **8.30** Słoneczny patrol X (s.), **9.20** Wspaniali i bogaci (s.), **10.05** Cześć, wujku doktorze! V (s.), **11.05** Prima jazda - godzina gwiazd, **12.05** Kwiat namiętności (film USA), **13.50** Simon i Simon (s.), **14.45** Knight Rider (s.), **15.40** Hunter VI (s.), **16.35** Manuela (s.), **17.30** Prima jazda, **17.50** Minuty regionu, **18.00** Sauna (talk show), **18.50** Prima TV, **19.00** Dziennik, **19.15** Mniam, czyli... (teleturniej), **19.50** Gwiazda bożonarodzeniowa powraca (losowanie), **20.00** „S čerty nejsou žerty" (bajka czes.), **21.55** Pogotowie VII (s.), **22.50** Na temat!, **22.55** Rodzina Sopranów II (s., 1/13), **23.55** Klan gliniarzy (s.), **0.40** Salon samochodowy, **1.15** Sauna (talk show).

PIĄTEK 14 GRUDNIA

■ TC 1:

5.00 Sama w domu (mag.)
5.59 Dzień dobry z TC
8.30 Tajemnicze przedszkole
9.00 Wiadomości
9.05 Bez immunitetu
10.00 Przysięgam i obiecuję (s.)
11.25 Fatalne chwile: „Srbská Kamenice 1975" (dokument)
11.40 Ten nasz charakter czeski
12.00 Wiadomości
12.10 Dr Quinn IV (s.)
12.55 Śpiewnik domowy
13.00 „Jak přišli kováři k měchu" (bajka)
14.00 „Sanitka" (s., 1/11)
15.00 Nasza wieś
15.20 Piosenki na grudzień
16.00 Wiadomości
16.05 Star Trek: Statek kosmiczny Voyager VII (serial)
17.05 Weekend z...
17.20 AZ-quiz (teleturniej)
17.50 Report (aktualności reg.)
18.10 Kinobox
18.35 Nie zastanawiaj się i kręć! (pr. rozrywkowy)
18.59 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia
19.35 Tutaj i teraz
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Na samotě u lesa" (kom. czes.)
21.45 W znaku psa (s., 1/3)
23.25 Wydarzenia plus
23.40 Bramki, punkty, sekundy
23.50 Star Trek: Statek kosmiczny Voyager VII (serial)
0.35 Losowanie „10" szczęśliwych
0.40 Wydarzenia w świecie
0.50 Przedwczesne zgony (dok.)
1.45 Piękne zguby
2.15 Na całość (koncert)
2.50 Manež Bolka Polívki
4.05 Droga na srebrny ekran.

■ TC 2:

5.00 Na tropie
5.30 Obiektyw
6.00 Czarna, biała (dziennik publicyst.)
6.20 Wiadomości TVS
6.40 Wydarzenia w świecie
6.50 Report (aktualności reg.)
7.55 Panorama
8.30 „21" (aktualności)
9.00 Dzień dobry z TC
11.25 AZ-quiz (teleturniej)
12.00 Euronews
12.45 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy
13.00 Samolot (mag.)
13.50 Labirynt
14.20 Droga na srebrny ekran
15.05 Tak, panie ministrze (s.)
15.35 Wszyscy mężczyźni burmistrza II (s.)
16.00 Animals
16.15 Skarby świata (s. dok.)
16.30 Na tropie
16.55 Przygody nauki i techniki
17.25 Samolot (mag.)
18.10 Czarna, biała (dziennik publicyst.)
18.30 Godziny nadliczbowe
18.50 Trzymaj się!
19.10 Wiadomości w języku migowym
19.15 Euronews
20.00 Elvis Presley (s. dok., 1/3)
20.50 Automania (film anim.)
21.00 „21" (aktualniości)
21.30 Minuty XX wieku
21.35 W cztery oczy
22.00 Dziesięć wieków architektury
22.20 Historia transplantacji serca (s. dokumentalny)
23.15 ABBA - sylwetka
0.50 Retransmisja obrad Izby Poselskiej RC.

■ NOVA:

4.51 Karuzela (teleturniej), **5.15** Zaryzykuj! (teleturniej), **5.55** Śniadanie z TV Nova, **8.30** Ziemskie raje (dok.), **9.30** „Kdo chce zabít Jessi"? (kom. czes.), **10.55** Grizzli na rybołowach (dok.), **12.00** To morderstwo, napisała X (s.), **12.50** Tajmnicza kobieta (s.), **13.40** Dziki miesiąc (s.), **14.25** Zbuntowany anioł (s.), **15.15** „A" (talk show), **15.55** Właśnie teraz z regionu, **16.05** „Kdyby tisíc klarinetů" (film czes.), **18.25** Prognoza pogody, **18.30** Kobra 11 V (s.), **19.30** DTV, sport, pogoda, **20.00** Chcesz zostać milionerem?, **20.55** Do-Re-Mi, **21.50** Podejrzenie (film USA), **0.16** Pogodynka, **0.20** Puszek (mag. erot.), **1.00** Damien (horror USA), **2.55** Mieszkanko, **4.00** „A" (talk show).

■ PRIMA:

8.00 Kot w butach (bajka USA), **9.00** Wspaniali i bogaci (s.), **9.45** Cześć, wujku doktorze! V (s.), **10.45** Prima jazda - godzina gwiazd, **12.10** „A Christmas memory" (film USA), **13.50** Simon i Simon (s.), **14.45** Knight Rider (s.), **15.40** Hunter VI (s.), **16.35** Manuela (s.), **17.30** Prima jazda, **17.50** Minuty regionu, **18.00** Sauna, **18.50** Prima TV, **19.00** Dziennik, **19.15** Mniam, czyli... (teleturniej), **19.45** Bugs Bunny i przyjaciele (s. anim.), **19.55** Siska II (s.), **21.15** Zło pod słońcem (film ang.), **23.10** Na temat!, **23.20** Spirala beznadziei (film niem.), **1.05** NHL Power Week, **1.40** Sauna (alk show).

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

ELH: REKORD W TRZYŃCU ● „PANTERY" PRZYHAMOWAŁY PILZNO

Vojtek - 218 minut bez gola

Spotkania Trzyńca z Litwinowem i Hawierzowa z Pilznem były najatrakcyjniejszym „towarem" 32. kolejki Ekstraligi Hokeja. Nośnym tematem obu meczy było bowiem „łamanie rekordów", z tym, że udało się to tylko w jednym wypadku - pod Jaworowym. Bramkarz gospodarzy Vojtek był, podobnie jak w poprzednim meczu w Witkowicach, pierwszoplanową postacią. Pobił on rekord w liczbie minut bez utraty bramki. Dotychczas najlepszy wynik należał do spartańskiego Petra Břízy (205 minut), Vojtek wspiął się na 218 minut. Hokeiści Pilzna w meczu z Hawierzowem stali również przed zapisem do historycznych statystyk ekstraligi. Zwyciężyli do tej pory 9 razy z rzędu, dziesiąty triumf byłby zarazem nowym rekordem, który jest w posiadaniu Wsecina z sezonu 1995/96. „Pantery" były jednak innego zdania.

○ TRZYNIEC - LITWINÓW 4:2 (0:0, 3:2, 1:0) Gospodarze jeszcze długo będą mieli o czym wspominać. O rekordzie Vojtka była już mowa, ale najważniejsze, z punktu widzenia stalowników, są wywalczone trzy punkty i to w bardzo udanym spotkaniu. Pierwsza tercja była ze strony obu zespołów tylko poranną gimnastyką. Dopiero w 2. odsłonie widzowie doczekali się bramek. Prowadzenie zapewnił gospodarzom w 21. min. **Gřegořek** - po ładnej akcji Zadiny, a w minutę później na 2:0 podwyższył **Skořepa**. Goście pokonali Vojtka w 33. min. - autorem był Jíra; na 2:2 wyrównał po 60 sekundach Lezo. Wymiana ciosów trwała dalej - w tej samej minucie na 3:2 trafił **Skořepa** (Marek, Zdráhal). Decydująca bramka padła dopiero w 57. min. z kija **Jánoša** (Janků, Meluzín). Kary 6:11, wyk. 1:0. Widzów 3542.

○ HAWIERZÓW - PILZNO 5:5 (4:1, 1:1, 0:3 - 0:0). „Pantery" w znakomitych stylu rozegrały pierwszą tercję, kiedy to strzeliły cztery bramki (1:0 było już w 29. sekundzie) i na długi czas znokautowały przeciwnika. Goście inaczej wyobrażali sobie chyba początek meczu. Z upływem czasu Pilzno wyrównało jednak gr... hokeiści widocznie zrezygnowali z pogoni za re-kordem. Od razu zaczęli grać z większą swobo-dą. W II tercji na 4:2 obniżył Andrášovský, d... gospodarzy po celnym podaniu Korhoňa tr... **Vala**. Prowadzenie 5:2 dawało hawierzowian... w III tercji przewagę psychiczną, ale „pantery" niespodziewanie pofolgowały. Przyjezdni zdołali doprowadzić do stanu 5:5 - wyrównanie padło na 9 sek. przed końcem w przewadze Pilzna i po wycofaniu bramkarza, kiedy na ławce kar przebywał hawierzowski Pavlas. W dogrywce bliżej zwycięstwa byli gospodarze. Eiseltowi zabrakło jednak w sytuacji sam na sam z pilzeńskim bram-karzem zimnej krwi. **Kolejność bramek:** 1. **Ei-selt** - 1:0, 6. Sedlák - 1:1, 7. **Kropáč** - 2:1, 8. **Po-horelec** - 3:1, 19. **Boháč** - 4:1, 23. Andrášovský - 4:2, 37. **Vala** - 5:2, 46. Brabenec - 5:3, 50. Vo... kár - 5:4, 60. Výborný - 5:5. Sędziował (zdaniem gospodarzy dosyć kontrowersyjnie) Bolina. Kary 7:7, wykorzystane 2:2. Widzów 1771.

Zlin - Slavia 2:2, Znojmo - Pardubice 8:1 (!), Sparta - Kladno 6:3 itd. **Lok.:** 1. Sparta 68, 2. Zlin, 3. Pardubice - po 65, **4. Trzyniec** 59,... **12. Hawierzów** 35 pkt., 13. K. Wary 34, 14. Kladno 23 pkt. **Jutro:** Pardubice - Hawierzów (6:1, 1:4) i Slavia - Trzyniec (6:2, 1:3) (Opr. ...)

»Hat-trick« i dublet

■ WIELKA NAGRODA TRZYŃCA w podnoszeniu ciężarów zwabiła 17 sztangistów. Po raz trzeci z rzędu wygrał ją ważący 85 kg **Mirosław Cichy (B. Hawierzów)** - 305 kg (140+165) 373 pkt. Sinclaira; 2. R. Veselík (B. Haw.) 290 kg - rekord życiowy (132,5+157,5) - 347 PS przy wadze 80,7 kg; 3. Roman Smolon (HT Trzyniec) 290 kg (130+160) - 325 PS przy wadze 91 kg (wygrał Memoriał Karola Czółki); 4. Z. Mrózek, 5. L. Wollner (ob. HT) itd. **(KP)**

■ FINAŁOWY TURNIEJ ligi juniorów odbył się w Pradze z udziałem 6 najlepszych drużyn RC. Triumfował Banik Hawierzów - 1496 pkt. Sinclaira, 2. Olimp Praga - 1446, 3. S. Ostrawa - 1410, 4. SOUZ Boskowice - 1335, 5. N. Hrozenków - 1280 i 6. B. Sokolow - 1172 PS. **Najlepszy wynik w drużynie Banika, jak i w całym turnieju zanotował Tomasz Matykiewicz** (98,8 kg) - 327,5 kg (150+177,5 pkt) - 357 pkt. Sinclaira, który po zawodach otrzymał nagrodę dla najlepszego juniora RC w 2001 roku. Dzielnie sekundowali mu: Marcin Kubica (66,6 kg) - 232,5 kg (102,5+130) - 313 PS, K. Vanot, F. Přeučil, M. Jadamec i R. Štrbík. *„To mój największy sukces w karierze szkoleniowca. Po raz pierwszy w jednym roku wygrałem ze swymi podopiecznymi ligę juniorów i ligę mężczyzn" - przyznał szefirener B. Hawierzów* - **Pavel Khek.** (-)

■ SPORT POLSKI

❒ **SLALOM** zaliczany do alpejskiego PŚ w Madonna di Capiglio (Wł.): 1. Bode Miller (USA),... 30. Andrzej Bachleda -3:32 s. (Polak po raz 1. w tym sezonie zakwalifikował się do czołowej „30").

❒ **SKOKI snowboardowego PŚ w Kanadzie:** 1. Eratuli (Fin.),... 16. Mateusz Ligocki (Polska - CCS Cieszyn).

❒ **PUCHAR Top Teams siatkarzy:** Galaxia Częstochowa - Piet Zoomer (Hol.) 3:0 (23, 21, 22). **(Opr. ef)**

■ DONIESIENIA Z TERENU ■ DONIESIENIA Z TERENU ■

● **CZOŁÓWKA I ligi florballu** po rozegraniu zaległych meczów Witkowice - Future Praga 2:1 i SC Ostrawa - Future 4:3: 1. Strzeszowice 19 pkt./bramki 57:30, 2. SC Ostrawa (3) 19 p./56:41, 3. Bulldogs Brno (2) 18 p./47:42, 4. Witkowice (5) 17 p./60:42. **5. Pegres Hawierzów (4)** 17 p./59:49, 6. Pepino Ostrawa 15 pkt.

● **ZE ZMIENNYM SZCZĘŚCIEM** walczyli podczas ub. weekendu **II-ligowi siatkarze Jäkla Karwina,** pokonując u siebie drużynę ze ścisłej czołówki tabeli - **Hosztiałkową 3:2** (piąta wygrana beniaminka w rozgrywkach), a następnie przegrywając z nią gładko **0:3.** Połowiczny sukces pozwolił karwiniakom utrzymać po 16. kolejce 7. miejsce wśród 10 zespołów (21 pkt. - sety 25:39), dwa punkty za Katerzynkami. **-r-**

● **KOSZYKARKI Startu Hawierzów** poniosły dwie wyjazdowe porażki w II lidze: z niepokonanymi przodowniczkami tabeli - UP w Ołomuńcu 58:67 i z... przedostatnią drużyną rozgrywek - w Krnowie 74:81. Tym samym straciły one kontakt punktowy z czołówką: 1. Ołomuniec 20 pkt., 2. Uniw. Brno 19 p., **3. Hawierzów** 16 p., 4. Gambrinus Brno B 15 pkt. itd. **(r)**

● **SZACHOWE ROZGRYWKI OBWODOWE (gr. północ B):** Fryczowice - Orłowa 4:4 (pierwsza strata punktowa przodownika), B. Hawierzów B - Dobra B 6,5:1,5 Stonawa - HT Trzyniec D 4,5:3,5, Rychwałd - V. Bogumin 4:4, WB F-M D - Wędrynia 4,5:3,5 i Trzyniec C - F-M C 2,5:5,5. **Poprawka wyniku z poprzedniej kolejki:** Dobra B - Stonawa 4:4. **Po 5. rundzie:** 1. Orłowa 9 pkt./29,0, 2. B. Hawierzów B 8/26,0, 3. Stonawa 8/22,5, 4. Bogumin 7/22,5, 5. Wędrynia 6/23,5, 6. HT D 6/23,0,... 11. Rychwałd 2 /13,0 i 12. HT C 0 pkt/9,5. **(fp)**

● **ŚLIZGAWKA. CZ. CIESZYN: czwartek i piątek** godz. 15.00-16.40. **HAWIERZÓW: czwartek** 16.00-17.40; **sobota** od godz. 9.00 ... zawody w łyżwiarstwie figurowym pn. „Hawie-rzowska róża". (f...)

● **OSTATNIE W TYM ROKU** mecze Eks-**traligi szachowej** rozegrane zostaną w sobotę 15 ... **bm: Trzyniec - Opawa** (godz. 10) i **Jäkl Karwi-na - Zlin** (g. 11) oraz **w niedzielę: Trzyniec - Zlin** (g. 9) i **Karwina - Opawa** (10). **Po 3 rundach** prowadzi Opawa przed Wyszehradem (po 6 pkt.), Karwiną i Trzyńcem (po 5 pkt.). (m-p)

Dekoncentracja...

❖ **SUPERLIGA: Start Sucha Górna - Postas Matav Budapeszt 1:6.** Wtorkowe spot-kanie 7. kolejki międzynarodowej Superligi męż-czyzn zastało tenisistów stołowych Startu w nie... najlepszej dyspozycji. Widocznie zdekoncentro-wali się oni po sukcesie, jakim było niewątpliwie wywalczenie awansu do półfinałów Pucharu ET-TU... Przypomnijmy, iż w 1. spotkaniu nad Du-najem suszanie wygrali z tym samym rywalem 6:4; tym razem przegrali oni nadzwyczaj gładko. W pierwszych czterech pojedynkach gospodarze przegrali trzykrotnie w końcówkach po 5-seto-wej walce i to ich załamało... Honorowy punkt zdobył dopiero przy stanie 0:5 Radek Mrkvička.

Wyniki: Košťál/Mrkvička - Pazsy/Batorfy 2:3 (8, -9, -7, 9, -5); Čihák/Hořejší - Lind-ner/Gerold 2:3 (4, -3, -5, 4, -10); Košťál - Bator-fy 0:3 (-12, -8, -6); Hořejší - Gerold 2:3 (-8, 7, -9, 14, -10); Čihák - Pazsy 0:3 (-8, -8, -6); **Mrkvička** - Lindner 3:2 (-8, 8, 10, -9, 8) i Koš-ťál - Pazsy 1:3 (-11, -6, -9). **Następny mecz** do-piero 15. 1. 2002: BVSC Budapeszt - Sucha G.

❖ **Natomiast już dziś o godz. 17** kolejne spotkania **EKSTRALIGI: Mokre Lazce - B. Hawierzów** (poprzednio 4:2) i mecz o 2. miejs-ce w tabeli: **Start Sucha G. - WB F-M** (0:5)...

PIŁKARZE FC KARWINA LEPIEJ GRALI JESIENIĄ NA OBCYCH BOISKACH!

Brak satysfakcji i... niepewność

Niedawno dokonaliśmy oceny jesiennego rzutu rozgrywek piłkarzy Trzyńca w Morawsko-Śląskiej Lidze Futbolu (7. miejsce). Dziś kolej na drugiego reprezentanta znad Olzy - zespół FC Karwina, który na półmetku wypadł poniekąd gorzej. Zajął wszak dopiero 12. miejsce w gronie 16 drużyn, co nie satysfakcjonuje nikogo - działaczy, graczy, a tym bardziej kibiców, mających jeszcze w żywej pamięci dużo lepsze czasy karwińskiej piłki w I i II lidze. Tegoroczny spadek do trzeciej zaledwie najwyższej klasy rozgrywkowej w RC był dla nich dużym rozczarowaniem. A i w niej piłkarze FCK na razie marudzą... W dodatku przedłużający się w nieskończoność kryzys ekonomiczny i niepewność jutra nie wróży im nic dobrego...

Po degradacji z II ligi pozostały w klubie szczątki. Szkoleniowcy Dušan Kohút i jego asystent **Miroslav Čopják** mieli początkowo na treningach 7-8 graczy, wliczając w to jednego juniora, który potem i tak nie znalazł się w kadrze. Zdarzyło się, że na jeden z pierwszych sparringów „pożyczono" potajemnie gracza karwińskiego Jäkla... W końcu udało się wprawdzie ściągnąć nad Olzę, lub wypożyczyć, kilku nowych graczy, ale w większości wypadków stało się to w ostatniej chwili przed rozpoczęciem rozgrywek o punkty, wobec czego nie pozostało czasu na niezbędne scementowanie i zgranie zespołu. Właściciele oraz władze klubu postawiły wszakże przed nim **wygórowane zadanie - grać tak, by utrzymywać się w czołówce tabeli!** Dostarczono niby do niego szereg graczy, mających ligowe doświadczenia... Okazało się jednak, że to nie wystarczy. Cel był nierealny. W drużynie zabrakło bowiem jakościowych, rasowych piłkarzy z prawdziwego zdarzenia. **Nikt nie był w stanie pełnić przewodniej roli twórcy i dyspozytora gry.** Zabrakło jeszcze jednego **snajpera** (poniekąd już wyeksploatowany **Martin Rozhon** starał się jak mógł, strzelił trochę goli, ale był on zbyt osamotniony w swych wysiłkach).

Drużyna FCK nie tworzyła monolitu. Na boisku poruszali się większością indywidualiści, mający wprawdzie dość solidnie opanowane rzemiosło piłkarskie, ale wzajemnie się nie rozumiejący, mało agresywni, nie potrafiący tworzyć gry, albo jak trzeba było - **powalczyć z sercem** o dobry wynik, zwłaszcza przed własną publicznością. Piłkarzom brakowało twórczych inwencji; nie umieli rozmontowywać skomasowanej defensywy przeciwnika i pójść odważnie na przebój. Nie daj Boże, kiedy zaś rywale pierwsi strzelili bramkę; wówczas dała o sobie znać **kiepska odporność psychiczna graczy,** nie potrafiących się w pełni zmobilizować i skoncentrować. **Stąd tak słabe, nieraz wręcz kompromitujące wyniki u siebie: w 7 meczach żałosnych 6 punktów na 21 możliwych do zdobycia(!)** za 2 zwycięstwa. A wystarczyło wygrać o jeden mecz więcej (np. z Beneszowem D.), by przezimować nie na 12., lecz na bardziej satysfakcjonującym 7. miejscu...

Kryzys osiągnął punkt kulminacyjny po przegranym meczu 8. kolejki na własnym stadionie z rezerwami Banika Ostrawa (1:4). Wówczas to zniecierpliwione kierownictwo klubu - jak to bywa w zwyczaju - zrezygnowało z usług dotychczasowej dwójki trenerów, powołując do Karwiny - po raz trzeci już(!) - **Lubomíra Vaška,** którego przed sezonem zwolniono z trzynieckiego klubu. Ten nie mógł od razu dokonać cudów; nie miał bowiem do dyspozycji odpowiedniego tworzywa... Rezultaty nadal były zmienne - niczym na hująstawce.

Tym bardziej zadziwiające było to, iż **karwiniacy uzyskiwali dużo lepsze wyniki na obcych boiskach,** przywożąc z nich - podobnie jak lider MŠLF - najwięcej, bo 13 pkt. Wynikało to z ich natury, której niestety **bardziej odpowiadała gra defensywna,** aniżeli ofensywa. Na wyjazdach udawało się piłkarzom FCK skutecznie „murować" dostęp do swej bramki i cierpliwie wyczekiwać na błędy przeciwnika, a następnie ukarać je z nagłych kontrakcji. Najbardziej nieoczekiwanym zyskiem „z importu" były 3 punkty z boiska przodownika z Bystrzycy pod Hostynem...

DWA ŁYKI STATYSTYKI

Przypomnienie jesiennych wyników FCK: w Uniczowie porażka 0:1, z Wracimowem zwycięstwo 3:1, w Brnie z rezerwami SA 2:0, z Kunowicami 0:1, w Posztornej 1:... z Trzyńcem 0:1, w Bystrzycy p. Host. 1:0, z B. Ostrawa B 1:4, we Frydku z WB 2:0, w Kyjo-wie 2:2, z Kounicami D. 0:4, w Kromieryżu 0:1, z Zabrzegiem na M. 1:0, w St. Mieście z rezerami Synotu 2:1 i z Beneszowem Dolnym 2:3.

U SIEBIE:	2	0	5	7:14	6 pkt.
WYJAZDY:	4	1	3	10:9	13 pkt.
W SUMIE:	6	1	8	17:23	19 pkt.

FC Karwina miał 4.-7. najgorszy napad (mniej bramek strzelił tylko 15. Zabrzeg - 11, 13. Brno B i 7. Trzyniec - po 15) oraz 13.-15. **najgorszą obronę** (więcej goli straciła tylko defensywa outsidera z Wracimowa - 32, tyle samo - 14. WB F-M i... 7. Trzyniec - po 23).

W dresie FCK pojawiło się **22 graczy.** We wszystkich 15 spotkaniach wystąpili tylko Prčík (odegrał 1317 minut) i Kavuliak (1243); w 14 meczach zagrali Kohút i Rozhon itd. Natomiast w jednym zaledwie spotkaniu pojawili się Be-lan (przeszedł do sąsiedniego Jäkla) oraz Malíř i Hojdyš.

Strzelcy 17 BRAMEK: 7 - Rozhon, 4 - Prčík, **po 2 -** Staříčný, Kohút, Sáblík, 1 - Cib-riš. Na uwagę załuguje fakt, iż jednego gola strzelili sobie karwiniacy sami - do swej siatki a uczynił to w meczu z Trzyńcem Kohút, co niestety zadecydowało o porażce 0:1... Czer-**wone karty ujrzeli:** Útrata, Lidvin, Prčík i Ko-hút. **Żółte:** 6 - Kavuliak, po 5 - Prčík i Klimek, 4 - Útrata, po 3 - Čajka, Lidvin, Staříčný i Ko-hút; po 2 - Špička, Sáblík i Vojáček; po 1 - Be-lan, Malíř, Klos, Rozhon, Łabadowski i Cib... (w sumie 44 ŻK).

Perspektywy karwińskiego klubu nie są zbyt wesołe. Od strefy spadkowej dzieli go za-ledwie 6 punktów. Trzeba będzie pracowicie spędzić przerwę zimową, utrzymać i wzmocnić aktualną kadrę, sprowadzić solidnego organiza-tora i reżysera gry oraz jeszcze jednego skutecz-nego strzelca. Ale czy będzie za co? Właściciel spółki FCK bowiem nadal tonie w wielomilio-nowych długach, wobec czego klubowi grozi konkurs... **(Opr. OK-EF)**